

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrste
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Mussolini - Stresemann

Mussolini je sprejel dopisnika nemško-nacionalnega lista »Der Tag« in mu v razgovoru dejal, da ni govora o zatiranju nemške manjšine na Tirolskem; da vodi Nemčija čustveno, ne pa realne politike, če misli na 200.000 Nemcev na Tirolskem, za ostale milijone Nemcev, ki se nahajajo po drugih državah, pa se ne briga. Mussolini želi dalje, da bi dobila Nemčija po teh volitvah nacionalno vladno. Mussolini je namignil nadalje na razoroženo, toda zelo pogumno Madjarsko in se nekako pritožil nad tem, da je Nemčija odklonila svoječasno prijateljsko roko, katero ji je prožil Rim preko Brennerja, to pa radi tega, ker se sedanja Nemčija ne upa niti za las oddaljiti od frankofilske politike in skrbno pazi, kdaj začne Paris gubančiti čelo.

Za Mussolinijem se je oglasil Stresemann in odgovoril na volivnem shodu v Kölnu Mussoliniju prav na kratko: Ni res, da se Nemčija za ostale svoje manjšine ne briga. Če pa bi obstajalo v tem slučaju resnično nasprotje med našo čustveno in realno politiko, potem bi Italiji staval vprašanje, zakaj ne more 40 milijonov Italijanov jamčiti 200.000 številni manjšini njen jezik in kulturo. Pripombe, naj dobi Nemčija narodno vladno, sploh ne razume, ker Nemčija že ima narodno vladno. Sploh pa je absurdna misel, da bi se hodilo spraševati k tujim politikom, kakšno vladno naj dobi nemška država.

Za uradnim zunanjim ministrom je tolmačil Mussolinijevo ponudbo tudi tisk, zlasti glavni organi vladnih in opozicijskih strank, iz katerih posnamemo: Če hoče postati Mussolini strankin član nemških nacionalcev, ki so v zatonu, je čestitati stranki in njemu. Pomisliti je le na razočaranja italijanske vijugaste politike in italijanski odpor zoper združenje Nemčijo. Morda bi kak nemški nacionalalec, ki simpatizira po svoji miselnosti s fašizmom, zamižal na eno oko, kadar bo Mussolini preskušal »lojalnost« južne Tirolske. Ta husarski polet iz Rima v Berlin in iz Berlina v Rim bo narod odklonil, kakor bi že ne bil zoper prijateljstvo z Italijo. Te vrste poskus za zblizanjem obeh držav je jalov; Nemčija se od politike sporazumevanja s Francijo in Anglijo ne odmakne. Mussolini je napravil v verigi svoje znane impulzivnosti nov skok, oziroma obnovil, kar je ponujal že nemškimi socializmom in pozneje tudi Stresemannu. Za ugoden trenutek je smatral čas, ko je zapustil Berlin skrivnostni angleški diplomat Birkenhead, ko je sam dal Evropi mnogo prilike, da je bil radi svojih sestankov s tujimi zunanjimi ministri junak dneva in ko je Nemčija na pragu državnozbornih volitev. Ker je dal svoje mnenje na razpolago ravno nemškimi nacionalcem, hoče vplivati na to frankofobsko volivstvo. Italija naj torej stopi na mesto Francije.

Sporazum med Italijo in Nemčijo, pa naj bo že v kateremkoli oziru, je ogromnega pomena ravno za nas Slovence, ki smo kakor klin zariti med dva bloka, na kar smo že ponovno opozarjali. Ali je ta sporazum korak bližje k uresničenju ali še vedno na mrtvi točki? Lahko trdimo, da je oster Stresemannov odgovor povedal vse in med vrsticami ponovil: Ne more se zlepa pozabiti na vlogo Italije v svetovni vojni; Italija je najhujši nasprotnik priključitve Avstrije k Nemčiji; nemško gospodarstvo, zlasti pa industrija, nima v Italiji, razen oddaje reparacij, bogve kaj iskati. Sporazuma z velesilo Francijo ne odtehtajo še tako velike koncesije od italijanske strani. Nadalje je mnogo zanesljivejše iskati zveze tam, kjer je nosilec politike narod, organiziran v demokraciji, kar pomeni stalnost, kot pa tam, kjer je država pod diktaturo. Tudi ni lahko jadrati proti javnemu mnenju, zlasti pri civiliziranem in kulturnem narodu. Kakšne simpatije pa uživa Italija med Nemci, ve Italija sama. Organiziral se je splošen bojkot italijanski turistiki; veliki nemški listi pišejo tako, da jih je Mussolini v Italiji enostavno prepovedal. Seiplov in Kolbov govor na Dunaju sta pripomogla še več; general Nobile je bil ob pristanku v Stolpu sicer uradno, a izredno hladno sprejet in končno: Mussolinijeva nova ponudba je bila gladko odbita.

Tako tudi nemški komentariji.

Dvojna nevarnost za nas, da bi se združila hudič in Belcebub, torej še ni aktualna. Zadnji besedni dvoboj med Berlinom in Rimom pa je ponoven dokaz, da tudi Mussolini ne bo premaknil že ustaljene evropske politične linije —

Italija ima tajne pogodbe

v London, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Pod naslovom »Italija išče novih prijateljev«, se današnji listi pečejo z domnevami o medsebojni varnostni pogodbi med Italijo, Grško in Turčijo. Določbe te pogodbe, ki so bile objavljene, so popolnoma brezbarvne. Bistvene pa so tajno sklenjene postranske določbe. Njihova vsebina je po mnenju angleških listov sledeča: Italija se odreka vsem svojim zahtevam po ozemlju v Mali Aziji proti temu, da se ji prizna politični in gospodarski protektorat nad Turčijo. Turčija se obveže, da bo vsa posojila, dobavo orožja, železniške zgradbe in industrijske koncesije oddajala samo še italijanskim tvrdkam in da bo izvedla tako trgovinsko politiko, ki je Italiji ljuba. Turčija ne sme v bodoče sklepati nobenih političnih in narodnogospodarskih dogovorov, ki se ne bi preje sporočili Italiji. Turčija in Grška obljubita Italiji kritje hrbta za ekspanzijske namerje na Balkanu, dočim dobi Italija še neko koncesijo, ki je natančneje označena, glede grške armade. — Kakor poroča neka agentura, je italijanska vlada v zmislu omenjenih pogodb sklenila ustanoviti v propagandne svrhe na otoku Rodu italijansko univerzo, ki je določena za izobrazbo mladine na egejskih otokih. Pravoslavne šole se bodo pustile še nadalje in se daje učiteljem pet let časa, da se toliko naučijo italijanskega jezika, da bodo mogli poučevati v italijanskem jeziku.

Radikalni voditelji za sedanjo vladno

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je v radikalnem klubu nadaljevala razprava o političnem položaju in o razmerah v NRS. Seja je potekla v glavnem mirno. Pozornost je vzbudilo, da so bili na današnji seji navzoči tudi nezadovoljneži, od katerih se dosega ni nihče prijavil k besedi. Posebno je vzbudilo pozornost, da je bil navzoč tudi bivši notranji minister Boža Maksimović, ki je ves čas sedel mirno. Le par medklicev je poskušal napraviti.

Vsi govorniki, ki so danes nastopili, so odobraval delo vlade, dasiravno očitajo demokratom nekatere stvari, ki da niso v duhu lojalnosti. Take stvari se večkrat zgodijo v koalicijskih vladah, kjer se križajo osebni interesi zastopnikov posameznih koaliranih strank.

Prvi je govoril Puniša Račić o razmerah v Crni gori. Za njim je poslanec Jevremović obsodil delo starejših radikalov, ki ne prihajajo na seje kluba niti na seje skupščine. Izjavil se je za sedanjo vladno koalicio, o kateri je mnenja, da je najboljša in v sedanjih razmerah edino možna. Tudi on je mnenja, da je za ozke strankarske interese koalicijska radikalov z DS škodljiva, pri izvajanju velike državne politike pa nikakor ne sme in ne more igrati vloge interes stranke ali posameznika. V istem zmislu je govoril Dešman Nikolič. Poslanec Vasilije Trbič je govoril o razmerah v Južni Srbiji s posebnim oziranjem na dr. Koroščevo potovanje v Južno Srbijo. Po njegovem mnenju so razmere v Južni Srbiji zelo slabe. On misli, da dr. Korošec na svojem potovanju ni videl vsega tistega, kar bi videti mogel in moral. Njemu je odgovoril poslanec Obradović, bivši minister za vere, ki je mnenja, da bi se moglo o razmerah v Južni Srbiji razpravljati na seji, ki bi se posebej za to sklicala. Glede položaja je mnenja, da je sedanja vlada zelo mnogo st-

mila, posebno na zakonodajnem polju. Tudi on se izjavlja za sedanjo kombinacijo, ki jo smatra kot najpovoljnejšo.

Nato se je seja prekinila. Nadaljevala se bo jutri, ker je prijavljenih še več govornikov.

Zakon o državljanstvu

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Odsek zakonodajnega odbora je danes razpravljal o načrtu zakona o državljanstvu, ki ga je skupščini predložil notranji minister. Sprejetih je prvih 11 členov brez bistvenih sprememb. Prihodnja seja bo jutri.

Katastrski donos

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes razpravljal o oddelku »B« uredbe o čistem katastrskem donosu v Bosni in Hercegovini. Sprejet je ves oddelek z malimi stilističnimi spremembami. Nato je prišel v razpravo oddelek o čistem katastrskem donosu v Srbiji. Tukaj so zadeve zelo različne, kajti v Srbiji še ni katastra. O tem oddelku se bo razprava nadaljevala na prihodnji seji.

Poročilo o naši zunanji politiki

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister dr. Voja Marinković je popoldne sprejel Stjepana Radića, Svetozarja Pribičevića in Joco Jovanovića. Pri tej priliki jim je kot voditeljem opozicijske manjšine dal obširna obvestila o zunanje-političnem položaju sploh. Obenem se je z njimi dogovoril, da bo odgovoril na njihovo interpelacijo prihodnji četrtek. Pri tej priliki bo dal zunanji minister dr. Marinković obširne izjave o našem zunanje-političnem položaju. Voditelji opozicije so se s tem predlogom zunanje ministra strinjali.

Blamaža socialista Petejana

Pozabil je priti k seji, dasi so ga posebej opomnili — Propadla interpelacija o delovnem času

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Socialist Petejan je vložil nedavno na ministra za socialno politiko interpelacijo radi ureditve delovnega časa. Med drugim se v tej interpelaciji pritožuje o neenakosti, ki vlada v tem oziru po posameznih oblasteh. S to interpelacijo se je hotel sodrug Petejan zopet pokazati pred slovensko javnostjo in delavstvom kot zaščitnik njihovih pravic. Za interpelacijo je delal veliko reklamo po socialističnem časopisju, posebno v Belgradu. Belgrajski socialisti in komunisti so za današnjo sejo razvili živahno agitacijo, da bi njihovi pristaši napolnili galerijo. In res. Belgrajski sodrugji so prišli v največjem številu. Ko pa bi bila morala priti ta interpelacija na dnevni red, ni bilo dragega sodruga Petejana nikjer. Radi tega se je pričelo na galeriji, kjer so sedeli sodrugji, živahno mrmranje: »Pa kje je gospod sodrug?« »Zakaj nas vleče za nos?«

Gospod Petejan, ki je staval interpelacijo, je smatral za potrebno, da se današnje seje ne udeleži, ko je bila ta interpelacija postavljena na dnevni red. Po predpisih skupščinskega poslovnika pa se smatra interpelacija posameznega poslanca za neveljavno, če se interpellant seje ne udeleži. Radi tega je seveda tudi vsaka debata o tej interpelaciji odpadla. To je pač najboljši dokaz politike

Petejana, ki skuša po časopisju in po shodih v Sloveniji z raznimi svojimi govori vzbujati mnenje, da se v Belgradu poteguje za svoje volivce. Kadar bi pa moral stvarno na merodajnem mestu pokazati svoje zavzemanje, dokazati resničnost svojih trditvev, takrat gospoda Petejana nema. Njegov nastop v tem oziru splošno obsojajo celo njegovi tovariši iz opozicije, ki so se pripravili na veliko debato.

Skupščinska seja se je pričela ob pol 10. Radičev dr. Pernar je smatral za potrebno, izzvati pred dnevnim redom poimensko klicanje poslancev, da bi se ugotovilo, koliko jih je navzočih. Navzočih je bilo 197, kar je več kot dovolj za to, da se skupščinska seja lahko vrši. Predsednik je sporočil, da je na dnevnem redu razprava o interpelaciji poslanca Petejana o tem, zakaj se še ni izdala uredba o ureditvi delovnega časa. Podpredsednik Agatonovič vprašuje, ali je g. interpellant Petejan navzoč. »Ni ga!« Predsednik: »Ker ni gospoda interpellanta tu, se po poslovniku smatra, da je odstopil od interpelacije. Interpelacija se odstavlja z dnevnega reda. Ker ni drugega na dnevnem redu današnje seje, prosim, da se sklene seja.« Poslanec Lazič je zahteval, da se naj kljub temu vrši razprava, češ, da poslovnik tudi to dopušča. Predsedujoči Agatonovič izjavlja Laziču, da veljajo odredbe po-

slovnika, na katerega se sklicuje Lazič, samo v slučaju, če sta interpellant in minister navzoča. Člen 73 poslovnika pravi: Ako je interpellantu nemogoče prisostvovati seji, na kateri je interpelacija na dnevnem redu, lahko 24 ur popreje po skupščinskem predsedniku določi namestnika. Poslanec Petejan je bil obveščen o tem, da pride njegova interpelacija na dnevni red, vendar se ni poslužil odredb poslovnika. Z ozirom na to se smatra interpelacija kot neveljavna. Gospod interpellant je imel pravico, da podpiše njegovo interpelacijo več poslancev. Toda tega ni storil. Zato smatra predsednik, da je poslanec Lazič v zmoti.

Poslanec Lazič izjavlja, da interpellant poslanec Petejan ni bil obveščen pravočasno, da bi mogel določiti svojega namestnika. Agatonovič: »Gospod Petejan je bil obveščen pravočasno, da bo g. minister za socialno politiko odgovarjal na njegovo interpelacijo. Ker je bil dnevni red sprejet že včeraj, je imel več kot dovolj časa, da si določi namestnika. Njega ni tukaj. Skupščinsko predsedništvo ni dolžno gledati na to, kateri poslanec je navzoč, niti na to, da se posamezniki obveščajo o dnevnem redu. Vsi poslanci so dolžni sami se brigati za svoje posle, posebno, kadar predložijo interpelacijo. Z ozirom na vse to predlaga predsednik, da se seja zaključi, ker ni drugega na dnevnem redu in da se Petejanova interpelacija odstavi z dnevnega reda. Skupščina je ta predlog sprejela. Prihodnja seja bo jutri z nadaljevanjem dnevnega reda.

Naše posojilo

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« piše: »Ob vesteh, da obstajajo nekatere težave za najetje novega posojila, smo dobili na merodajnem mestu obvestilo, da težav v Londonu ni. Z bančno skupino se je fin. minister pogodil o vseh pogojih. Če bi obstojale kake težave, bi bile samo pri nas. V odboru ministrov za izdelavo programa javnih del se dosedaj še ni doseglo soglasja.« Vendar se misli, da se bodo ta nesoglasja v najkrajšem času poravnala, tako da bo fin. minister v začetku prihodnjega tedna lahko odpotoval v London, da perfektuira posojilo.

r Belgrad, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Stjepan Radić in Svetozar Pribičević sta danes predložila nujno resolucijo, v kateri zahtevata, da je vladni predsednik v stalnem stiku z narodno skupščino. V resoluciji pravita, da bosta to svojo zahtevo na jutrišnji seji ustno razložila.

Nobile odletel

v Milan, 3. maja. (Tel. »Slov.«) General Nobile je pred startom iz Stolpa dejal posebnemu poročevalcu »Corriera«, da se sedaj pravzaprav začne prava polarna ekspedicija. Prva etapa Milan—Stolp je bila navzlic nevesočnostim še-le sprehod. Ko Kingsbaya mora preleteti 3000 km. Polet bo imel smer preko Vzhodnega morja v Stockholm, dalje preko Vzhodnega morja in vzdolž finske obale in Laponske v Vadsö. Ta vožnja bo trajala 25 do 30 ur. V Vadsö namerava ostati več ur, da vzame nov bencin in plin. Potem pričakuje Nobile najtežavnejšo pot preko Barendskega morja radi tamšnjih vremenskih razmer in snežnih viharjev. V Stolpu so vzeli s seboj 6 pnevmatičnih rešilnih čolnov, ki ima vsak prostora za 3 ljudi in bodo med poletom služili kot počivališča za moštvo. Pred startom je gospa Nobile razdelila vsem udeležencem ekspedicije amulete. — General Nobile je danes ponoči ob 3.25 gladko startal za polet na Spitzbergo. Zadnja vremenska poročila javljajo o slabem vremenu samo na Severu Švedske. Nobilova »Italia« je danes dopoldne ob 11 letela preko Stockholma v severni smeri. Nebo je brez oblakov.

Kraljevski par med rdečimi zastavami

v Moskva, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je dospel afganistanski kraljevi par v Moskvo. Ulice so bile še vse okrašene z rdečimi zastavami od 1. maja. Ko se je kraljevi par pripeljal s posebnim vlakom, so ga sprejeli na kolodvoru Kalinin, Čičerin, Litvinov, dalje celotna vlada in moskovski sovjeti. Pred kolodvorom je stala v paradi četa pehote in konjenice. Od kolodvora v mesto se je peljal kraljevi par v odprtem avtomobilu.

Drevi ob 8. uri vsi na akademijo v „Union“.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

BLAGAJNICA
v prakso želi premeniti mesto. Naslov v upr. 3865.

Starejši trgov. pomočnik špec. stroke, več slov., nem. in italij. jezika, išče zaposlenja kjerkoli. Ponudbe na upravo Zmožen.

Starejša oseba

gre na dom krpato staro perilo samo za hrano. Naslov naj se odda v upravi lista pod št. 3862.

šivilja

želi vstopiti kot pomočnica, v mestu ali na deželi. Prvi mesec brezplačno. Naslov v upr. 3867.

Zidarski mojster

z izpitom in koncesijo, želi službe delovodje pri večji solidni firmi. Naslov pod »Zanesljiv« št. 3825 na upravo Slovenca.

Dekle

pridno in pošteno, zmožno samostojne kuhe in gospodinjstva, želi stalnega mesta pri boljši krščanski družini. Cenj. ponudbe na upravo Slovenca pod »Zanesljiv«.

Orožnik

iščem mesta pisarniškega službe, lovškega in gozdne čuvaja ali temu primernega. Vešči tudi pisarniškega dela. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Trezen in energičen« št. 3849.

Proste službe

Vajenca sprejemam za soboslikarsko in plesarsko obrt. **FRAN AMBROŽ**, Rimska cesta 11.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na obroke, iščemo. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še posebej fiksno nagrado za gotovo količino srečk — Bančna poslovalnica Bežjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Kmečko dekle

pridno, pošteno in zdravo, vajeno vseh kmečkih del, dobi takoj službo pri S. Rozmanu, pos. in trgovcu v št. Vidu n. Ljubljano. Ponudbe je staviti osebno ob popold. urah.

Trgovski učenec!

Sprejme se učenec, star 14-15 let, kateri ima veselje do trgovine, za boljšo trgovino z mešaninim blagom v večjem trgu na Hrvaškem. Prednost ima s štajerske in kateri bi bil tudi vešč nekoliko nemščine v pisavi in govoru. Ponudbe je poslati takoj na trdiko Josip Premelj, Otočec, Lika.

Učenec

se sprejme za pekarno. Majcenovič, Pobrežje pri Mariboru.

Zastopnike in potnike

se sprejme, vestne in agilne, za vse večje kraje v državi. Zmožnim dobrim prodajalcem se poleg visoke provizije določi tudi stalna fiksna plača. Ponudbe z opisom dosejanosti je poslati na upravo lista pod: »Mala kavčija«.

Stalni lahki zaslužek!

Sprejemamo vestne in agilne zastopnike za vse večje in manjše kraje tudi na deželi, primerno večjim posredniškim sinovom ter drugim zmožnim male kavčije. Ponudbe je poslati s priloženimi 2 Din v znamkah za rešitev na upravo lista pod: »Želim zaslužek«.

Prvovrstno kuharico in slaščičarja

za večjo restavracijo v Dalmaciji, se išče za takoj. Naslov na upravo pod št. 3846.

Posestva

Stanovanj. hiša
trgovski lokal, lep vrt, stanovanje na razpolago, se prodaja zaradi selitve. — Maribor - Pobrežje, Cesta na Brezje št. 8.

Enodružin. hiša
v zelo dobrem stanju s 1300 m² zasajenim sadnim in zelenjadnim vrtom, se prodaja po ugodni ceni. Pojasnila daje Bonča, Koseze 32 p. Ljubljani nasproti opekar. Tönnies.

Dvodružin. hiša
s 6 sobami, vsa podkletena, z lepim zelenjadnim in sadnim vrtom, se takoj prodaja v mestu za 22.000 Din. — Naslov v upravi Slovenca št. 3870.

Kdo kupi?

»Sprehod po Ljubljani«
kajipot našim šolarjem izletnikom. — Pri upravi »Vrtca« v Ljubljani in po knjižarnah posamezni izvodi po 3 Din.

Za bolne na sladkorni bolezni priporoča vedno svežo

GRAHAM-MOKO
trdka A. Volk v Ljubljani, Resljeva cesta 24.

Pri nakupu cementa Trbovlje in vse železine, se priporoča trdka A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Prostovoljna javna dražba

se vrši dne 5. maja ob 9 dopoldne. Sv. Petra cesta 3/III. Prodajala se bo sobna in kuhinjska oprema.

Izložbeno okno, stekleno steno in žago cirkularko
za žaganje drv prodaja Gosp. zveza v Ljubljani.

Naprodaj so **tri dobre krave**
v župnišču v Begunjah.

Izšel je novi obširni **katalog modernega pohištva**
— Razpošiljava ga proti predplačilu 30 Din v gotovini ali v znamkah. — Erman & Arhar, mizarstvo, št. Vid n. Ljubljano.

Berite Slovenca
in oglašujte v njem!

MALI OGLASI — "SLOVENEČ"

Ako
službo iščete
stanovanje oddajate
sobo iščete
hišo oddajate
zemljišče iščete
posestvo oddajate
blago iščete
sporočite nam, mi vam zaželeno posredujemo v Malih oglasih "SLOVENEČ" Ljubljana — Jugoslovanska tiskarna

MALI OGLASI — "SLOVENEČ"

Ceneže kot pri **RAZPRODAJAH**
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17**

Stanovanja

Dve stanovanji

s po 2 sobama, kuhinjo, pritlikinami, souporabo kopalnice in pralnice in vrtom ob Dunajski cesti na Brinju, odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Aleksandrova c. 12.

Stranka — dve osebi
išče za avgust dvosobno stanovanje, ne na periferiji, solčno, mirno, elektrika, po možnosti kopalnica. Ponudbe pod Mir.

Oddam s 15. majem večjo sobo

z dvema posteljama, ali manjšo z eno posteljo, mirnim gospodom ali gospodinjcem. — Istotam se sprejme tudi vajenka za damsko krojaštvo, Hirska ulica 19, I (desno).

Soba meblirana ali nemebliirana s so-
uporabo kuhinje ali ne, event. kot letovišče, se odda v bližini mesta. Naslov v upravi št. 3863.

Veliko prazno sobo
pri gorenjskem kolodvoru oddam. — Naslov pove uprava lista pod št. 3871.

Soba se odda v sredini mesta za 2 osebi; prost vhod, elektrika. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3868.

Pouk

Zasebno krojno učilišče
Ljubljana, Stari trg 19, vodja F. Potočnik, diplomiran, izprašan v inozemstvu. Nov tečaj pri krojevanju za krojače, šivilje, gospodinjke, združeno z modeliranjem v majniku. Pouk o plastičnem risanju na svilo, robce itd. Batik tehnika, važno za šivilje in gospodinjke. Krojačem preizkusni kroji, ki pristojno brez poizkušnje, lahek sistem. Od maja do julija znižan honorar na polovico. Kroji po meri.

SVARILO! — Podpisana Alojzija Ovsenar opozarjam, da nisem plačnica za dolgove mojega moža.

Priporočajte povsod dnevnik "SLOVENEČ"

Kdo proda?

Cerkev sv. Miklavža v Litiji kupi I. del

Försterjeve Cecilije
2. izdaja.

Lisice
žive, stare in mlade, kupi **IVAN MEGUSAR, Vrhnika.**

Hlude bukove la. in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga **V. SCAGNETTI** Ljubljana.

Pisalni stroj
stiskalnica in mlin za sadje, rabljeno, a v dobrem stanju. Naslov v upravi pod št. 3699.

Na dražbi

mestne zastavnice dne 12. aprila kupljena »zlata dolga damska verižica« in »zlata moška ura, staro«, kupim proti odškodnini nazaj. Naslov prosim pod »Drag spomin« na ogl. oddelek Slovenca.

Cirkularko in elektromotor
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe pod »Žaga« št. 3724 v upravi Slovenca.

Razpisujemo dobavo raznega

električnega materijala

Ponudbe je vlagati do 15. maja t. l. Več pri podpisani. — Direkcija drž. rudnika, Zabukovca, pošta Griže.

Orlovski odsek

na Notranjskem kupi več rabljenih ali novih orlovskih krovov. Naslov v upravi Slovenca št. 3836.

Nasla obrt

Nageljne
za okna in vrt

razpošilja po 10 komad, 20 Din. — **IVAN JEMEC**, vrtnarstvo v Mariboru.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU, LJUBLJANA** Stari trg 12 - Židovska 4

Vaša želja se Vam izpolni

in imeli boste obleko in perilo iz najboljšega, novomodnega blaga po zelo nizki ceni, ako si isto nabavite pri trdki

L. N. Šoštarč - Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Žima

najboljša in najcenejša pri **M. Masterl** tovarna žime Strazišče pri Kranju.

Stavbno podjetje **ACCETTO & drugovi** družba z o. z. Maribor, Koroška ul.

Žaganje

oddaja vedno po nizki ceni parna žaga **V. SCAGNETTI** v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

NAJBOLJŠI PREMOG
Cabin Wolfova 1/2

Parkete

hrastove dobite najceneje pri **A. Kanc, Mengeš**, tovarna parketov.

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: **Mehanična vrvarna Šinkovec**, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavljajo po nizki ceni na dom parna žaga **V. SCAGNETTI** v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Ko je pan Pagovski čul to stokanje, je priklopila njegova nevolja do vrhunca: kaj je treba praviti, da smo zgrešili pot!

»Saj je cesta povsod ravna, in kar se tiče volkov, naj nas le poizkusijo napasti! Saj imamo zanesljive ljudi in volk nikoli rad ne prekrži poti oboroženemu človeku. Ne dela tega samo radi strahu, ker bi se ga bolj bal kakor drugih ljudi, ampak je prej nekako naklonjen vojščakom. Volk ima veliko prirojene razsodnosti. Zverina ve prav natančno, da nima od meščana in kmeta ničesar pričakovati. Samo vojščak ji preskrbi tu in tam izdatno hrano. Iz tega razloga imenujejo ljudje vojno dokaj upravičeno — volčjo letino.«
Pagovski je govoril, kakor da bi se hotel prikupiti volkovom, v resnici pa se ni preveč zanašal na njih prijaznost. Zato je resno pretresal, ali ne bi rekel nemu hlapcu, naj razjaše in se usede v kočijo poleg gospodične. V tem slučaju bi v sili lahko branila on sam ena in hlapec druga vrata kočije. Mislil je tudi, da bo pobegnil konj brez jahača naprej ali nazaj in volkovi utegnejo oddrveti za njim.

Pan Gideon je sicer mislil, da se še ne mudi, vendar je previdno položil na zadnji sedež svoje čekane in bodalo, da bi mu bili pri roki. Levico je bil namreč že davno izgubil in si je zdaj pomagal samo z desnico. Potem so se več milj mirno vozili. Cesta se je polagoma širila.

Pagovski, ki je dobro poznal pot, se je oddahnil in rekel: — Blizu Matikova je v gozdu več jas! — Mislil je pač, da je človek sredi polja bolj na varnem kakor v gozdu, pa naj pride kar hoče.

Baš v tem trenutku je nenadoma zasukal sprednji jahač z bakljo svojega konja, pohitel h kočiji in je v

naglici nekaj rekel vozniku ter drugim hlapcem. Odgovorili so mu tudi ti hitro in kratko, kakor stori človek v nevarnosti, ko ne sme izgubljati časa.

— Kaj je? — je vprašal Pagovski.

— Nekaj se giblje, prosim pana, z jase se sliši hrum.

— Ali so to volkovi? —

— Hrum se sliši, a Bog ve, kaj je to! —

Pan Pagovski je že hotel zapovedati sprednjemu jahaču z baklo, naj skoči naprej in pogleda, kaj je tam. Spomnil pa se je, da je boljše v takih okoliščinah ne biti v temi in da ostanejo vsi skupaj. Vedel je tudi, da se bodo veliko lažje branili na poljani kakor v gozdu. Zato je rekel, naj vozijo dalje.

A trenutke pozneje se je zopet prikazal jahač ob oknu kočije.

»Merjasci so, prosim pana.«

»Merjasci, praviš?«

»Da, saj se sliši z desne strani ceste, kako grozovito krulijo!

»Hvala Bogu!«

»A zdi se, da so jih napadli volkovi!«

»Tem boljše, na ta način utegnemo brez nevarnosti smukniti mimo! — Naprej!

Izkazalo se je, da je mož pravilno ugibal. Ko so dospeli potniki do jase, so zagledali v daljavi kakih treh streljajev na desno tesno na kupu čredo merjascev, ki so jo v prožnem loku odbajali volkovi. Po gozdu se je vedno bolj divje razlegalo strahovito kruljenje, ki je kazalo strah in celo grozen obup. Ko se je kočija približala sredini poljane, so zapazili jahača, da volkovi čredo niso upali naravnost napasti, temveč so jo samo vedno tesneje obkoljevali.

Merjasci so se strnili v tesno tolpo. V sredi so imeli prašičke in svinje, medtem ko so tvorili odrasli prašiči zunanji krog. Vse se je videlo kakor premična, preteča trdnjava.

Volkovi so jih obkrožali od vseh strani. Med oblegovalci in črnkastim kupom merjascev, ki je tvoril

središče, se je razločno videl bel snežen krog in beli čekani merjascev so se grozeče svetlikali v jasni mesečini. Le posamezni volkovi so obupno poskušali pretrgati vrsto branilcev in planiti v sredo črede. Drago so plačali svojo predrznost in so se takoj naglo umaknili z naježeno dlako sredi pošastnega kruljenja in sklepetanja močnih čekanov. Da bi se volkovi le že spustili v dvoboj z merjasci! Gotovo bi bili preveč razvneti, da bi se brigali za kočijo in bi ta lahko neovirano smuknila mimo. A do boja še ni prišlo. Zato je grozila potnikom nevarnost, da volkovi opuste nevarni napad in se vržejo na drugi plen: na jahače in vprego.

Posamezni volkovi so res že zapuščali čredo in tekli proti kočiji. Drugi so jim hoteli slediti, a so obstali, ko so zagledali oboroženo spremstvo. Nekateri so vseeno sledili jahačem, drugi pa so besno skakali okoli konj, kakor da bi se s tem hoteli opogumiti.

Hlapci so že hoteli streljati, a pan Pagovski jim je to prepovedal, kajti bal se je, da bi utegnili to priklicati vso volčjo jato. Konji, ki so bili sicer vajeni volčje zalege, so že pričeli divje brcati, obračati glave, plašno prhati in pihati. Poleg vsega pa se je odigraval dogodek, ki je v trenutku pototeril nevarnost za potnike.

Mradi konj, ki ga je jahal človek z bakljo, se je nenadoma začel vzpenjati na zadnje noge in je planil v stran. Jahač je zelo dobro vedel, da ga volkovi v trenutku raztrgajo, če zleti iz sedla. Zato se je trdno oprijel konjske grive in ni padel. Toda bakla mu je padla iz rok, luč se je zarila globoko v sneg in ugasnila. Zdaj je razsvetlevala poljano samo mesečina. Voznik, ki je bil Rusin, je pričel moliti. Ostali hlapci, ki so bili Mazuri, so preklinjali.

V temi so postali volkovi drznejši. Zapustili so merjasci in so se vrgli na nove sovražnike. Posamezne zverine so prihajale bližje. Kazale so zobe in naježile tilnike. Oči so se jim rdele in zeleno svetile v temi. To je bil grozen pogled.

Naše gledališče v razsulu

(Dopis izven uredništva.)

Upravnik našega gledališča, ing. Kregar je podal demisijo, od izvršujočih članov jih je nekaj enostavno pobegnilo, a med drugimi vlada prava revolucija. Nihče prav za prav ne ve, ali se bodo v prihodnjih dnevih še vršile predstave ali ne, skratka: naše gledališče je v razsulu.

Dovolj dolgo smo gledali in prenašali večno jadikovanje in pritoževanje publike, uprave, igralcev in vseh, ki so v kakršnemkoli stiku z gledališčem. Dolžili so vse mogoče in nemogoče činitelje, največ pa seveda vlado in naše poslance, češ da hočejo ubiti gledališče, da ne preskrbe denarja itd., itd. Čas je, da se končno izpregovori jasno besedo brez ozira na desno in na levo.

Gledališče, dramsko in operno, je ena najvažnejših kulturnih institucij, zato je dolžnost vsakega naroda, da skrbi zanj. Mi, kot večinska slovenska politična stranka, ki je zastopana sedaj tudi v vladi, se te dolžnosti zavedamo in smo pripravljeni izvajati iz nje tudi vse konsekvence. Slovenci moramo imeti dobro osrednje operno in dramsko gledališče. Ker se pa nobeno gledališče, ki hoče služiti res samo svojim umetniškim nalogam, ne more vzdrževati samo, je jasno, da mora dobivati tudi primerno javno subvencijo od vseh prizadetih činiteljev, predvsem seveda od države in ljubljanske mestne občine.

Slovensko gledališče dobiva letne subvencije okroglo 4 in pol milijona dinarjev, razen tega pa ostanejo njemu tudi vsi lastni dohodki. Vsak strokovnjak in nestrokovnjak bo vedel, da je to že prilična vsota, s katero se da ustvariti marsikaj, zlasti če pomislimo, da je imelo pred vojno naše gledališče vseh subvencij skupno menda 30.000 K in ni bilo ravno slabo.

Večno pritoževanje o nezadostnih kreditih torej ne bo edini vzrok vednih kriz, kajti jasno je, da ravno zasipati z milijoni pa tudi gledališča nihče ne more. In če dobiva naše gledališče 4 in pol milijona dinarjev subvencije ter še kljub temu vedno kriči o nezadostnih kreditih, je končno vendarle vsak upravičen vprašati: Kam gre denar in kako se uporablja?

Da, to vprašanje vprav izzivajo večne pritožbe, večne napovedi krize itd. In če gre vsa subvencija iz javnih sredstev, je jasno, da je javnost upravičena dobiti vpogled v gospodarstvo s temi milijoni.

In v tem grmu utegne tičati zajec. Že vsa povojna leta namreč nima nihče pravega nadzorstva nad gospodarstvom v gledališču, zato so se v njem tudi vgnezdile razmere, ki niso ravno vzorne. Že vsakemu povprečnemu obiskovalcu gledališča je padlo v oči, da dobi skoro vsaka igra docela novo kuliserijo. Ali bi se ne dalo tu prihraniti marsikaj, kajti gledališče ima danes že toliko zalogo sceničnega materiala, da bi za posamezne igre menda ne bilo treba nabaviti vsega iznova. Če so sredstva skromna, pač ni na mestu, da si izmišljuje vsak, kar se mu poljubi.

Potem pa osebni izdatki. Pri gledališču je danes zaposlenih 8 upravnih uradnikov, 76 glav umetniškega in tehniškega osebja, 12 zvaničnikov in 20 slug. Ali bi se morda res ne dal pogrešati noben »ekonom«, če je tu še blagajnik, noben »tehnični šef«, če je prav za prav brez delokroga in noben »umetnik«, ki zaradi svoje nesposobnosti nastopi le parkrat v letu in še tedaj pride samo naznanit, da »je voz naprežen«.

In plače? Prav je, da dobijo priznani iz-

vršujoči umetniki primerne honorarje, ker bi nam sicer pač pobegnili, toda nihče na svetu menda ne ve, zakaj dobiva »nadzornik zgradbe« po poklicu učitelj poleg rednih prejemkov državnega uradnika njegove kvalifikacije še, reci in piši: Dva in dvajset tisoč dvesto dinarjev letne umetniške nagrade! Kako pride upravnik ing. Kregar poleg prejemkov državnih uradnikov I. kat. 6. skupine še do letnih 52.200 Din letne umetniške nagrade, dočim se mora vseučiliški profesor, ki je menda prav tako važen, zadovoljiti le s prvo upravnikov plačo? Koliko vseučiliških profesorjev ima tolike redne dohodke kot pri našem gledališču — vlasuljar, namreč 54.000 dinarjev letno! Pa tudi med izvršujočimi umetniki dobimo n. pr. moža, ki ima 25.800 Din svoje redne plače, 33.600 Din umetniške doklade, dalje tantijeme in končno dobiva še njegova soproga letnih 40.000 Din ne vsehviš tantijem i. dr., čeprav nastopi komaj vsake kvatre.

Če je pri takem in podobnem gospodarjenju gledališka blagajna vedno prazna, se seveda ne moremo čuditi. Ker je razumljivo, da bo povzročila sedanja kriza gledališča resno razmišljanje o nje rešitvi, bo vsekakor potrebno, da se bo pregledalo in uredilo ob tej priliki tudi gospodarstvo, ki absolutno ne sme ostati brez potrebne kontrole, kakor je pri vseh javnih institucijah. Če bosta pomagala reševati gledališče pred polomom mestna občina in oblastni odbor, je jasno, da bosta zahtevala tudi primeren vpliv na hiševanje z denarjem.

Te besede so ležale na jeziku vsakega, ki se zanima za gledališče, že par let in sedaj je prišel trenutek, da se jih pove, kajti brez ureditve te plati, bo nemogoče odpraviti latentno gledališko krizo.

Prispevajte v Fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno Galerijo v Ljubljani!

Rajalni zbor mladih junakinj, ki nastopijo pri akademiji drevi ob 8 v veliki dvorani »Uniona«.

Paul Keller:

Izpraševanje vesti

Na poti domov iz šole sem vzel Šmickeja na stran.

»Ti si od Sigerta Karela svoje grehe prepisal,« sem rekel z obrazom inkvizitorja.

»To ti nič mar!« mi je odgovoril grešnik košato.

»To mi je pač nekoliko mar!« sem mu odgovoril strogo in sem mu razložil položaj z verskega stališča. Šmicke je povesil glavo.

»Jaz ne znam,« je rekel žalostno. Tedaj se mi je zasmilil.

»Henrik,« sem rekel milejšje; »mi gremo šele ob treh k izpovedi; če prideš ob dveh v cerkev, ti bom jaz pomagal narediti izpraševanje vesti, in to bo veljalo. Hočeš?«

Šmicke je samo prikimal in odšel k drugim. Ob dveh sem šel iskati cerkvene ključke in sem odprl preddvor. Tam je stalo klečalo in klop, na kateri so si navadno odpočili botri, če so morali kaj malega čakati z otrokom na krst. Šmicke Henrik je bil že tukaj.

Vsedel sem se na podnožnico in sem razprostrl velik list papirja na sedež klopi, ki je stala pred menoj.

»No, Henrik, no zdaj mi pa moraš vse povedati, kar si naredil, ne smeš nič izpustiti, in jaz bom vse prav napisal,« tako sem rekel milo, vendar resno.

Šmicke je prikimal. In začel sem izpraševati po desetih božjih zapovedih: »Ali si to naredil? Ali si to naredil?«

Šmicke je prikimal ali odmajal z glavo,

kakor se je že priznal krivim ali ne. Hitro sva šla naprej. Tudi čez šesto zapoved, ki obsega vse grehe zoper čistost, sva prišla čisto gladko čez. Naš dobri učitelj, očka Špiske, je bil pedagog starega kova; ni nam sicer znal ničesar vtpeti o fiziki in kemiji, toda imel je nepokvarjene otroke. Jaz sem bil kot vaški mladič kakor vrtavka po vseh ulicah; vedel sem male in najmanjše skrivnosti vseh otrok in danes lahko s prepričanjem dvignem roko in rečem: o hudobijah, ki danes napravljajo tako neizmerno škodo v naši mladini ni noben izmed naših šolskih otrok niti slutil ne. To rečem v pohvalo stare šole očka Špiskeja, in mu to položim za se in za vse svoje tovariše in tovarišice kot venec na njegov častiljiv grob.

No zdaj sedma zapoved. »Ali si kradel?« sem vprašal Šmickeja. Tedaj je naredil srdit obraz, je zamahnil z roko in rekel:

»Ti bom precej eno prisekal!«

Opazil sem, Šmicke se je čutil užaljenega, užaljenega od mene svojega izpovednega pomočnika! To se mi je zdelo neprilичno, pa uvidel sem, da s strogostjo ne pridem naprej in sem rekel torej tako mimogrede.

»No, jaz n. pr. jaz sem kral jabolka.« Tedaj se je Šmicke potolažil. »Oh,« je rekel, »jabolka sem seveda tudi jaz kral. Na debelo!«

»In gnjati sem jaz rezine odrezaval,« sem nadaljeval.

»Pri nas nimamo nobene gnjati,« je rekel Šmicke.

Tu je bil moralno nad menoj.

Ob pol treh sva bila gotova z izpraševa-

Kaj je novega

KOLENDAR.

Petek, 4. maja. Florijan, Monika, Antonija. — Lunina sprememba: Ščip ob 21.12. (Po Herschlu se napoveduje spremenljivo vreme.)

Novosadska vremenska napoved za petek 4. maja: Deloma oblačno. Dež na severu. Vetrov ne bo. Temperatura bo znatno padla.

Dunajska vremenska napoved za petek, dne 4. maja: Precej jasno, nagnenje za nevihte se bo zmanjšalo, jačje izpreminjanje temperature podnevi.

ZGODOVINSKI DNEVI.

4. maja: 1846 se je rodil poljski romanosivec Henrik Sienkiewicz. — 1776 se je rodil filozof J. F. Herbart. — 1825 se je rodil naravoslovec Th. H. Huxley. — 1914 je umrl slikar H. Busse. — 1903 je umrl zgodovinar profesor Simon Rutar. — 1814 je prispel Napoleon I. na Elbo. — 1884 je umrl novoimenovani ljubljanski škof dr. Gogala. — 1847 se je rodila črnogorska kraljica Marija Vukotičeva.

★

★ **Ministri v Šabcu.** Predsednik narodne skupščine dr. Ninko Perić, železniški minister general Milosavljevič in vojni minister general Hadžić so večerj odpotovali v Šabac.

★ **Za reducirane cestarje.** Minister za javna dela Pera Markovič je večerj obvestil poslance Zebota, da je naročil vodji osebnega oddelka v svojem ministrstvu, naj sestavi predlog, da se reaktivirajo mladi cestarji, stari pa, ki ne morejo izvrševati službe, naj se redno upokoje. Kakor znano, je gradbeno ravateljstvo v aprilu že upokojilo v soglasju z ministrstvom najstarejše cestarje. Kmalu nato je ministrstvo brzojavno odredilo, da se ti cestarji ne smejo upokojiti, marveč da se morajo mladi, ki še nimajo 15 let službe, iz službe odpustiti. Po izjavi gradbenega ministra Markoviča se bo ta krivica popravila. Reduirani cestarji se bodo sprejeli nazaj v službo.

★ **Umrl je na Jesenicah g. Karel Ažman.** mojster Kranjske industrijske družbe. Pokopali ga bodo danes popoldne.

★ **Občni zbor ljubljanske sekcije JNU** se bo vršil v nedeljo 13. maja v Laškem.

★ **Na Šmarni gori** bo v nedeljo 6. maja tabor krščanskih socialistov v proslavo prvega majnika. Ob desetih bo pridiga s sv. mašo, katero bo daroval tov. Maks Miklavčič, po

sv. maši bodo na taboru pri cerkvi govorili: starosta slovenskih delavcev tov. Jože Gostinčar in tovariši Anton Marinček ter Tone Krošl. Tabor je namenjen vsem in tudi vse vabimo! Popoldne pri Koširju pod Šmarno goro družabni sestanek s sodelovanjem tamburaških zborov. — Centrala Krekovič družin.

★ **Večkrat nam prihajajo vprašanja** z dežele, kje se naroča »Samouprava«, ki je glasilo in uradni list ljubljanske in mariborske oblasti. Ta list se naroča pri ljubljanskem oblastnem odboru, bodisi pismeno ali ustno. Naročnina za celo leto znaša 100 Din.

★ **Loterija Jugoslovenske Matice** obsega 600 raznih dobitkov, med glavnimi eno motorno kolo in dvajset navadnih koles solidne francoske znamke. Zrebanje bo 1. julija 1928. Srečke po 10 Din so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po ljubljanski trafikah in v pisarni Jugoslovenske Matice, Selenburgova ulica 7-11.

★ **Izpit za rezervne administrativne** podporočnike ekonomske stroke so položili v Belgradu pri administrativni šoli sledeči Slovenci kaplari dijaki: dr. Jože Lavrič, Boris Rupnik, Janez Kušar, Janko Benedičič, Polde Polajnar, Edvard Štok, Stane Gašperšič, Janko Prohinar, Pavle Urnankar, Oton Sepič.

★ **Napake** namenoma delamo na zadnji strani »Slovenca« od 1. do 28. maja t. l. Večraj pa se nam je vrinila med »Male oglase« taka napaka, da je prav za prav za stavca silno majhna, za naše bravce pa pomenj veliko razliko: če namreč bereš, da stane dvodružinska hiša z vrtom itd. 22.000 Din, se kmalu odločiš, da jo kupiš. Ko pa izveš, da stane v resnici 220.000 Din, pa si malo drugačnega mnenja. — Da je pa zanimanje za napake v Slovincu spričo bogatih nagrad, ki so razpisane, veliko, bi znal povedati telefon; tudi okenca v naši upravi bi najbrže vedela kaj o tem.

★ **Konjska dirka.** Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo 6. maja ob 14 na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru spomladansko konjsko dirko z enovprežno dirko za triletno konje, enovprežno dirko za štiri- do dvanajstletne konje in dvovprežno dirko za triletno in starejše konje. Prijavljenih je precejšnje število konj zlasti triletnih. Zmagovalci dobijo lepe nagrade.

★ **Komisija** za organizacijo jugoslovanskega oddelka na mednarodni razstavi dijaških risarskih izdelkov v Pragi se je ustanovila pri ministrstvu prosvete v Belgradu. Za Slovenijo je član te komisije profesor risanja na realki g. Anton Koželj.

★ **Iz poštne hranilnice.** Od 1. maja dalje se lahko pošilja denar (do 3000 Din) v inozemstvo potom poštne hranilnice direktno in brez vsakih formalnosti. Lastniki čekovnih računov pri poštni hranilnici naročajo virmanska nakazila in izplačila v gotovini z »nalogi za izplačilo« (obrazec 110 S) za Madjarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in Italijo (za Madjarsko so zaenkrat dovoljena samo virmanska nakazila). Za ostale države v Evropi se bodo nalogi izvrševali preko Italije ali Švice. Na isti način se denar lahko nakazuje potom poštne hranilnice tudi v Zedinjene države Severne Amerike in Kanado. Za take naloge (za virmane in izplačila v inozemstvo) do zneska 3000 Din ni treba nobenega specialnega dovoljenja od generalnega inspektorata ministrstva financ. Čekovni račun pri poštni hranilnici si lahko otvori vsaka fizična in pravna oseba ali ustanova. Navodila in pojasnila da-

govoriti odvezo. Zdaj naenkrat — plane Šmicke ven. Na vsak način je mislil, njegova spokorna pridiga je zdaj ven in lahko gre. Trpel sem nepopisno. Župnik pride iz izpovednice in ujame in pelje nazaj pobeglega Šmickeja. Še enkrat mu dolgo prigovarja, in na koncu kleči Šmicke kakor jagnje, medtem ko župnik s povzdignjeno roko govori nad njim: »Ego te absolvo — jaz te odvežem.«

Šli smo domov. Šmicke se mi je pridružil. Jaz nisem rekel prav ničesar. Tedaj je začel sam od sebe. Listo grehov, ki sem jo bil sam napisal, ni znal brati. Tedaj mu je rekel župnik: »Poglej vendar, mladič, zdaj si celih sedem dolgih let hodil v šolo, pa ne znaš še tega brati, kar si sam napisal.« »In«, je rekel Šmicke, ki je v nekaterih stvarih imel zelo fin čut časti, »kaj takega si vendar nisem pustil reči. Tedaj sem rekel: saj tega sploh nisem jaz pisal, to je napisal Keller Pavel.« Nato vprašanje in odgovor, in moj kaligrafično spisani list grehov je spaval na tla — gospod župnik je Šmickeja izprašal sam.

On je pač to boljše razumel kakor jaz; toda jaz mislim še danes rad na uro, ko sem v večernem sijaju lepega pomladnega dne s tihim srčnim mirom šel s Henrikom Šmickejem gori po cesti svoje domače vasi, in vesel sem se, kakor hitro zdaj kdaj domov pridem, če vidim v nedeljo Šmickeja, kako gre kot reven pa pošten mož s svojim krdecem snažnih otrok v cerkev, v isto cerkev kot nekda.

(Prevel J. Pucelj.)

Z Belo Kunom je resna stvar

v Berlin, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Berliner Tagblatt« iz Moskve, je izjavil predsedstveni član Kominterne Šmeral, da se mora aretacija Bele Kuna smatrati za resno stvar. Dosedaj se je mislilo, da Avstrija ščiti politične begunce drugih držav. Pred štirimi tedni pa je Avstrija izročila nekatere jugoslovanske revolucionarje; sedaj grozi Beli Kunu ista nevarnost. Šlo je za 10 jugoslovanskih komunistov, katere je avstrijska obmejna policija pri prekoračenju meje na povelje urada zveznega kancilarja poslala nazaj na jugoslovansko mejo. Ker med Avstrijo in Jugoslavijo ni nobene pogodbe o izročanju političnih zločincev, se izročajo samo navadni zločinci. V zadnjem času sta bili stavljeni Avstriji samo dve zahtevi za izročitev, ki sta bili obe odklonjeni. V enem slučaju gre za Črnogorca Dušana Krivobabiča, ki ga domače oblasti zasledujejo radi

zarote proti kralju Aleksandru in razen tega radi umora, tatvine in goljufije. — Danes je bil na Dunaju aretiran komunist dr. Jurij Lukacs, bivši madjarski sovjetski ljudski komisar za prosveto, ki živi na Dunaju kot emigrant in je imel več razgovorov z Belo Kunom. Aretiran je bil radi udeležbe pri tajnih zarotah. Kakor Bela Kun, tudi on pri zaslišanju ni hotel ničesar izpovedati.

List »Tidende« v Stokholmu poroča iz Moskve, da je sovjetska vlada izročila avstrijskemu poslaniku noto, v kateri protestira proti sovražni agitaciji proti sovetom v dunajskih listih v zvezi z aretacijo Bele Kuna. Posebno je sovjetska vlada ogorčena radi zahteve lista »Neues Wiener Journal«, da naj se sovjetsko poslanstvo na Dunaju zatvori in osobe poslanstva aretirajo.

Princ Karol računa s prestolom

v London, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Rumunski princ Karol je danes napovedal, da bo v nekaterih dneh, ko se bo v Angliji odpočil, podal izjavo o svojem načrtu, da prevzame rumunski prestol namesto svojega sina. Neki spremeljevalec princa je omenil, da gospa Lupescu, ki spremlja princa Karola, ne bo prišla v Romunijo, temveč da bo vse storila, da princu Karolu olajša prevzem prestola. Sledila bo princu Karolu v Romunijo le, če mu bo vladarstvo zagotovljeno. Neki drug prijatelj princa je izjavil, da se odpoved prinčevega sina lahko izvrši (čisto po domače) pri mizi med sorodniki s svetovno konverzacijo. Napačno je trditi, da je moral princ Karol zapustiti Romunijo radi njegovih odnošajev z go. Lupescu. Princa Karola so samo zato odstranili od prestolonasledstva, ker je resno poskušal ustvariti v Romuniji demokratsko vlado in ustavo. Temu idealu je princ ostal do danes zvest.

Maniu dovoljeno zborovanje

v Bukarešt, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Glavni tajnik narodno kmetijske stranke Maxiaru je danes prošil notranjega ministra Duco za dovoljenje, da sme narodno kmetijska stranka imeti kongres v Albi Julii dne 6. maja, obenem pa tudi zborovanje v Bukarešti. Notranji minister Duca je odgovoril, da sta dovoljena oba shoda. Vlada je odredila posebne ukrepe, da se ta dan zagotovi mir in red.

Duca -- romunski zunanji minister

v Bukarešt, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Poroča se, da sta se Titulescu in Duca dogovorila, da Duca prevzame vodstvo romunskega zunanjega ministrstva, Titulescu pa da si je pridržal rešitev nekaterih mednarodnih vprašanj.

Potres za potresom

v Atene, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Akademija znanosti v Atenah je sklenila priporočati vladi, da se mesto Korint začasno zgradi samo z lesenimi hišami, dokler izvedenci na licu mesta ne sestavijo vzorca za poslopja, ki bi se lahko protivila potresu. Davi sta bila dva nova potresa. Neka mlada kmetica je iz strahu pred novimi katastrofami nenadno umrla. Atenski seizmografski zavod je danes opolnoči zabeležil hud potres, katerega središče leži na severozapadu Male Azije. Popoldne ob 18.30 se je čutil v Bukarešti majhen potresni sunek.

Grčija je v italijanskih vodah

v Atene, 3. maja. (Tel. »Slov.«) V političnih krogih je povzročil veliko pozornost nenadni obisk italijanskega poslanika Arlotta pri grškem zunanjem ministru Mihalokopulosu v kopališču Ycati. Arlotta je imel daljši razgovor z zunanjim ministrom, katerega je danes obiskal tudi glavni ravnatelj grškega zunanjega urada Politis. Mihalokopulos je zastopnikom listov odrekel vsako izjavo o teh razgovorih. Nekatere listi vidijo v obisku italijanskega poslanika nov dokaz prijateljskih razmer med Grčijo in Italijo.

Clemenceau se je ogiasil

v Paris, 3. maja. (Tel. »Slov.«) V intervjuju je izjavil Clemenceau, da bo, kakor leta 1926., poslal predsedniku Združenih držav pismo, v katerem bo povedal trde reči, ki ne bodo ugajale nikomur, tako da bosta obe vladi, francoska in ameriška, padli na hrbet, če bosta čitali pismo. Sedaj hoče francoska vlada razdreti celo Dawesov načrt. »Mi potrebujemo ves naš denar, da plačamo Ameriko, in ne smemo dati nobenega vinarja Nemčiji. Kaj pa naj začnemo z vlado, ki ji manjka poguma?«

Tudi v Londonu se zmeriajo

v London, 3. maja. (Tel. »Slov.«) Na večerajšnji večerni seji poslanske zbornice, na kateri so razpravljali o proračunu, sta Churchill, ki se je javil za teden dni bolnega, zastopala dva državna podtajnika, ki sta v predmetu bila tako neinformirana, da je opozicija zahtevala odgovore razprave, dokler Churchill ne ozdravi. V triurni debati je opozicija trdila, da smatra za neuvaževanje parlamenta, da Churchill ne zastopa noben merodajni minister. Predlog za odgoditev je bil z 247 glasovi proti 142 glasovom odklonjen, pri čemer se nad 200 poslancev ni udeležilo glasovanja. Ko bi se potem okoli polnoči imelo posvetovanje nadaljevati, je vstal nekdo na tribuni in vrgel konservativnemu govorniku rokavice in klobuk z besedami:

»Zapri gobec, svinja!« Ko so ga prijeli, je izjavil, da je prišel z dežele v London na razvedrilo in da je od svojega poslanca dobil vstopnico v parlament, da pa so ga dogodki v parlamentu tako razdražili, da se mu je skalila zavest.

Nekaj odgovora

Svobodomiselnici okrog nasprotnega časopisa hočejo za vsako ceno zopet znižati navedeno nivo slovenskega časopisa. Ne odnehajo z lažjo in natočevanjem najnižje vrste. Ker se nismo hoteli spustiti na demagoško polje, kjer se odigrava nespameten boj z loparjem, je mislilo nasprotno časopisje, ki je navahlo na nizkoten način na oblastni odbor ljubljanski, da more na tem polju žeti uspehe. Tudi sedaj ne bi odgovarjali na prazna hujskanja, če ne bi izrabljali demokratije bede našega naroda na tako strašen način. Dan za dnem štejejo zrna koruze, ki se deli revežem, vsak grizljaj kruha jim zagreni demokratska gospoda s svojo umazano slino. Resnici na ljubo, ne radi demokratov, revežem v njih bedi, ki jih sramoti nasprotni tisk kot kaže šentjanški slučaj, priobčujemo odgovor, ki ga je za »Domoljuba« napisal oblastni odbornik dr. Milavec. Kdor hoče soditi objektivno, naj bere in sodi. Zloba in zahrbtnost slovenskega svobodomiselnstva, naj se skriva tudi pod imuniteto, pa bo našla v zgodovini svojo strašno obsodbo, kakor jo je našla zloba starega predvojnega liberalizma. Sedaj pa koruzni junaki okrog »Jutra« in drugih nasprotnih listov lahko nadaljujejo svoj junaški boj.

Demagogija in koruza.

»Jutro« je priobčilo članek pod naslovom: »Beda in glad v šentjanškem kraju. Kako deli SLS koruzo v izstradanih krajih. Pretresljiva slika s Kamenškega pri Krmelju. Na stotine bajtarskih družin, ki jedo le enkrat na dan.« Da bi bil članek učinkovitejši, so dodali tudi štiri slike in sicer: Hišo bogatega posetnika, ki je dobil koruzo, bajto revnega delavca, ki ni dobil koruze, sliko revne družine in sliko trojčkov.

Naslov članka, slike, naštevane trikratnih posestnikov na eni strani in bajtarjev na drugi strani in nadpisi v članku — vse je tako sestavljeno, da mora nepoučen bralec dobiti vtis, da ljudje v St. Janžu gladu umirajo, oblastni odbor pa deli živila le premožnim pristašem SLS, revežev pa ne pozna.

Ker vodim pomožno akcijo oblastnega odbora za razdelitev cenejše hrane prebivalcem, ki so bili po vremenskih neizgledih močno prizadeti, in ker je cela zadeva prišla brez stvarne potrebe v javnost, moram v interesu akcije same dati nekaj pojasnil.

Pri vsaki podporni akciji se pojavijo pritožbe, upravičene in neupravičene. Nezadovoljnih je vedno dovolj, ker je navadno potreba večja, kakor pa sredstva. Odločno obsojam vsako strankarsko agitacijo ob taki priliki, odklanjam pa tudi vse očitke, ki letijo na oblastni odbor kot popolnoma neutemeljene.

Oblastni odbor gre na pomoč bednim.

Lansko leto je minister socialne politike dr. Gosar nakazal oblastnemu odboru 200.000 dinarjev za nakup hrane prebivalcem, katerim je toča uničila poljske pridelke. K temu znesku je oblastni odbor iz svojega proračuna dovolil še 150.000 dinarjev. Za oba zneska je kupil oblastni odbor 29 vagonov koruze in jo oddal prizadetim krajem po 1.50 Din za kilogram; razliko med nabavno in oddajno ceno je torej kril oblastni odbor iz dovoljenih kreditov 350.000 Din. Porazdelitev na občine se je izvršila na podlagi uradnih cenitev okrajnih glavarjev, oziroma cenilnih komisij. Občinam je poslal oblastni odbor točna navodila, kako naj koruzo delijo in jim zlasti naročil, naj pri delitvi vpoštevajo premožnejše in družinske razmere občanov. Nekatera županstva so želela, da bi se podrobna razdelitev poverila kmetijskim zadrugam. Tako željo je sporočilo oblastnemu odboru med drugimi tudi županstvo v St. Janžu in županstvo v St. Rupertu.

Vsled tega sem 29. decembra 1927 nakazal Kmetijski zadrugi v St. Janžu vagon koruze, 21. in 27. decembra preteklega leta pa Kmetijski zadrugi v St. Rupertu.

Sami sebe pobijajo.

Poslanci SKS in SDS v oblastni skupščini in baje tudi državni poslanci v Belgradu so vložili interpelacijo glede razdelitve koruze; ljubljanski poslanci pravijo: »V St. Janžu in St. Rupertu pa je bilo z razdelitvijo poverjeno kmetijsko društvo. Ker sta občinska odbora v St. Janžu in St. Rupertu v rokah SKS, je to jasen dokaz, da dela tako razliko oblastni odbor iz golega strankarstva... je to nezakonito in nemoralno strankarsko izkoriščanje i. t. d.« Zame ta dokaz za strankarsko izkoriščanje od strani oblastnega odbora ni jasen, pač pa je članek v »Jutru« prav vsakemu jasen dokaz, da je med nami preveč demagofov. Nisem nakazal koruze kmetijski zadrugi vsled »golega strankarstva«, ampak na željo dotičnih županstev. In tudi če bi županstvo te želje ne izreklo, bi se ne moglo govoriti o strankarstvu oblastnega odbora, ker sta bila v decembru občinska odbora v St. Janžu in St. Rupertu v rokah pristašev SLS in sta bila tudi oba župana pristaša SLS, kakor so odbori obeh kmetijskih zadrug v rokah pristašev SLS. Vsaj poslanec, ki je podpisal interpelacijo, bi moral vedeti, da je bil v St. Rupertu izvoljen kot napredni župan njegov oče šele v letošnjem letu, torej več kot mesec dni potem, ko je bila koruza že razdeljena. Isto v St. Janžu. Očitek strankarstva pri tej akciji vračam tistim, ki so si ta očitek zaslužili.

Kako se je delilo v šentjanžu.

Kasneje se je prijavilo še več občin in zadrug za podporo. Med drugimi prosilci je

bila tudi kmetijska zadruga v St. Janžu, ki je prosila še vagon koruze. Oblastni odbor je iz svojega proračuna dovolil za nakup koruze še nadaljenih 100.000 Din. 13. marca t. l. sem nakazal kmetijski družstvu kot drugo pošiljko pol vagona koruze, ker je bil pri prvotni razdelitvi na občine določen za St. Janž večja količina, vsaj poldrugi vagon. Zadrugi sem naročil, da mora deliti koruzo po Din 1.50 kilogram, prištevši stroške prevoza, kalo in režijo, četudi se je cena koruzi dvignila.

Informiral sem se, kako je zadruga delila koruzo; da je dala koruzo tudi boljšim posestnikom — se je zgodilo zato, ker so le-ti utrpeli vsled toče največjo škodo; da se je ozirala na revnejše člane, je tudi pravilno, ker je tem toča sicer malo vzela, a vzela jim je vse, kar so imeli. Delila pa je koruzo tudi med nečlane brez razlike strankarske pripadnosti.

Sicer pa moram omeniti, da bi se po navodilih vlade v Belgradu morala deliti koruza le tistim, katerim je toča uničila poljske pridelke. Seveda so naši posestniki v svoji človekoljubnosti po večini odstopili podporo tudi revnim občanom, katerim toča ni ničesar uničila, ker nimajo lastnih posestev. Če bi se na splošno delila vsem revnim, bi morali dati vso koruzo v industrijske kraje, ker je tam beda največja. Namen te akcije pa je bil pomagati po toči prizadetim poljedelcem.

Ali je to pošteno?

V osvetlitev »resnicoljubnosti in plemenitega namena« »Jutrovega« članka na kratko omenim nekatere zanimive podrobnosti.

Med onimi desetimi srečnimi trikratnimi posestniki, ki so po »Jutru« dobili koruzo, jih v resnici pet ni dobilo niti zrna.

Med onimi reveži, ki po »Jutru« koruze niso dobili, jih je prav mnogo, ki so je v resnici dobili, četudi niso člani zadrug. Pri teh je »Jutrov« poročevalec označil tudi število otrok; da je učinek članka večji, je treba število otrok nekoliko zvišati, n. pr. ima nekdo po »Jutru« osem otrok, v resnici pa enega; kjer je pet otrok, je napisal šest ali sedem. Čuden slučaj je tudi, da so v »Jutru« vsi tisti, ki so koruzo dobili, brez otrok — vsaj označeni niso — oni drugi pa, ki niso ničesar dobili, imajo mnogo otrok. Resnicoluben poročevalec tudi ne pove, koliko so otroci stari. Mnogo naštetih družin ima odrasle otroke, ki imajo vsaj deloma svoj zaslužek.

Med onimi »sto in sto najbolj siromašnimi bajtariji«, kakor jih našteva »Jutro« in ki koruze niso prejeli, je tudi posestnik, ki ima dva grunta.

Lahko bi navedel točno vsa imena, pa sem uverjen, da bi prizadetim ne napravil s tem nobene usluge, ker imam poročilo, da so mnogi z objavo njihovih imen v »Jutru« zelo nejevoljni.

Svoje naj primejo!

V zvezi z bedo in gladom v šentjanškem kraju in v zvezi s frazami o pristranski in nemoralni delitvi koruze piše »Jutro« tudi o delavcu, ki težko živi, ker ima pri rudniku kljub napornemu in nevarnemu delu je 28 dinarjev dnevne plače. Nepoučen bralec »Jutra« bo seveda mislil — in to je po mojem prepričanju tudi namen članka — da je temu kriva SLS in oblastni odbor. Moram pa ugotoviti, da odločujejo pri rudniku odločni »Jutrovi« pristaši in nanje naj člankar naslovijo svoje demagoške vzdihle o vnebovpijočem početju in o izmozganih in izsušenih ljudeh.

Vem, da je v St. Janžu mnogo revežev, kakor v vsaki občini; če bi hoteli vso revščino v naši deželi popisati in še celo s slikami osvetliti, bi dobili velikansko zbirko slik in popisov. Vprašanje pa je, komu bi vse to koristilo. Oblastni odbor skuša omejiti revščino po naši deželi s stvarnim delom za povzdigo gospodarstva, s tem, da dvigne našo poljedelsko produkcijo, da nudi delavcu možnost zaslužka, ne pa z demagoškimi članki

Brezvestno poročanje.

Posebna netaktnost »Jutrovega« poročila je tudi v tem, da je priobčilo brez vednosti in privoljenja staršev sliko otrok. Kako sodi o tem mati naslikanih trojčkov, naj govori njeno pismo: »Užalilo me je do srca, ko sem zvedela, da so moji otroci slikani v tem... (tu rabi žena krepke, a zaslužen izraz) listu. Če bi bila jaz doma, bi tega ne dovolila,« in tako dalje piše užaljena mati in obsoja »Jutro«, ki hoče s sliko njenih trojčkov delati zase reklamo ter pripoveduje zgodbo o posestniku, ki je imel obsežno posestvo, danes pa ona ne zamenja svoje borne koče za njegovo posestvo.

Te vrste sem napisal kot zastopnik St. Janža na izrecno željo svojih volivcev.

Dr. Milavec.

Drobne vesti

Z »Bremenom« po Ameriki. Nemški letalec namerava po »Bremenom« privediti propagandni polet po Združenih državah.

3. decembra seja Društva narodov. Predsednik Sveta Društva narodov je danes izdal povabila za 9. zborovanje Društva narodov za 3. december 1928.

Stabilizacija romunskega leja. Pariški listi potrjujejo, da je bančni guverner Moreau potoval v Berlin v glavnem radi stabilizacije romunskega leja.

Celje

»Nova maša. V nedeljo, dne 6. maja t. l., daruje v celjski opatijski cerkvi prvo daritev sv. maše g. Oskar Jamnik, sin pokojnega uradnika tovarne v Storah.

»Šmarčna pobožnost. Kot vsako leto privablja tudi letos ljubka šmarčna pobožnost ogromno število Marijinih častivcev. Zlasti številno so obiskani marijanski govori, ki jih govore razni govorniki vsak dan ob pol 8. uri zvečer v župni cerkvi.

»Generali brez armade. Omenili smo že velikanse plakate, ki so za 1. maj oznanjali ogromno manifestacijo celjskih socialistov. Pa je bilo tako po oni »Tresejo se gore, a rodi se smečno maše«. Ker je bilo zborovanje na prostem prepovedano, so se socialisti zbrali v mali dvorani Celjskega doma. Bilo jih je na tem manifestacijskem zborovanju — recimo v pili — celih šestdeset z radovednejši vred. Težko pešici svojih vernih je govoril predvsem sodrug Komavli, pa ne o 1. maju, temveč o klerikalcih, dr. Korošcu in še o nekaterih socialističnih generalom nevesenih pojavih. Navzdi so razen par znanih socialističnih obrazov sprejeli Komavlijevo prvomajsko govoranco tako, kot je zaslužila, namreč z ignoriranjem. Idejno revščino pa so pokazali socialisti z večerno akademijo v Narodnem domu. Ob silno klavirni udeležbi so podajali še klavirnejsi program. Kdor je doslej še veroval v kako svojsko vrednost celjskih socialistov, je moral prisostvovati le tej akademiji, da je spoznal, da temu gibanju ne more biti za kako idejo ali kako resnično proletarsko korist, temveč zgolj za šlafo. Kako vse bogatejše je gibanje našega krščansko-socialističnega delavstva, ki v svoji kulturni organizaciji utira nova pota resnično ljudske in delavske kulture.

Dopisi

Novo mesto

Novomeška porota. Za drugo letošnje porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Novem mestu, ki se prične dne 21. maja, so izrečani: A. Kot glavni porotniki: Jože Medved, posestnik Mrzlopole 4, pri Višnji gori; Jakše Ivan, posestnik, Pribišče 11, Občina Semič; Andoljšek Franc, posestnik in župan, Vel. Poljane 9, Ribnica; Aber Avgust, posestnik, Mozelj 8, Kočevje; Stariha Jožef, posestnik, Movrenava 1, občina Vinji vrh, Cernomelj; Ozimek Franc, trgovec, Sela-Sumperk, Trebnje; Ivec Janez, posestnik, Gor-paka 10, Cernomelj; Kraj Jožef, posestnik, Zalag 8, Smarjeta; Bartelj Franc, pek, Ribnica 59; Zdravič Franc, posestnik, trgovec in gostilničar, Koče 1, Kočevje; Kastelic Franc, posestnik, Hrastov dol 10, Višnja gora; Moser Albert, trgovec, Radeče 52; Božič Josip, posestnik, Gor. Suhadol 12, Brusnice; Malnarič Jožef, posestnik, Gor. Lokvica 54, Metlika; Fuks Gustav, posestnik in trgovec, Metlika 107; Strukelj Karel, posestnik, Rašica 8, Vel. Lašče; Oberš Ivan, posestnik, Osece 15, Smarjeta; Meden Franc, posestnik, Sv. Gregor 9, Vel. Lašče; Krivec Jožef, posestnik in trgovec, Krško 14; Mauser Andrej, posestnik, Poljane 34, Novo mesto; Kambiš Ivan, posestnik, Črešnjovec 13, Metlika; Jeglič Franc, posestnik, Orešje 1, Smarjeta; Jerman Janez, posestnik, Ostrožnik 4, Mokronog; Uršič Josip, posestnik, Catež, Kostanjevica; Marinček Anton, posestnik, Zupca vas 46, Krško; Skupek Rudolf, posestnik, Malo Globoko 11, Ambrus; Gregorič Ivan, posestnik, Podkianec 8, Sodražica; Bajc Jožef, posestnik in gostilničar, Draga 2, Belceker; Gabrijan Leopold, trgovec in posestnik, Metlika 139; Čebular Jožef, posestnik, Skoflje 5, Višnja gora; Zobeč Ivan, posestnik, Dane 16, Ribnica; Vrlinč Rado, posestnik in trgovec, Adlešiči 21; Erdelj Franc, posestnik in trgovec, Zdenaska vas, Vel. Lašče; Grdin Ivan, posestnik in gostilničar, Sotcevec, Cernomelj; Gatač Albert, trgovec in posestnik, Kostanjevica; Nemanč Jožef, posestnik, Slamna vas 1, Metlika. B. Kot nadomestni porotniki: Knafelec Franc, posestnik, Srebrniče; Brudar Alojzij, posestnik, Ravogo 14; Durini Emil, trgovec, Novo mesto 76; Vesel Stefan, fevljar, Kandija 19; Filec Jakob, sedlar, Novo mesto; Rilef Ivan, posestnik, Ločna 6; Bohte Jožef, posestnik, Kandija; Zagorec Franc, posestnik, Smolenja vas; Malovič Josip, mizar, Novo mesto.

Litija

Castitljivi oči, litijski most, se bo letos temeljito popravil in prenovil od temeljev do vrha. Priprave se že vrše. V ta namen je votiranih 180 tisoč dinarjev. Opozorjamo pa nadzorstveno oblast, naj pazi, kakšen material se bo rabil, kajbi pripoveduje se, da hrastje stoji, ki se bodo rabili za temelje. Tudi javnost bo pazila, kajti tu gre za javni blagor. — Ze sedaj opozorjamo ves okraj, da bo litijsko gasilno društvo v nedeljo dne 20. maja ob treh popoldne priredilo veliko javno tombolo. Dobitki so že sedaj razstavljeni v izloženem oknu Koblerjeve hiše: krasni in praktični so in se vsaki dan množe. Tombol bo do deset, drugih dobikov nad 100. — Cisti dobiček je namenjen za nabavo tako potrebne avto-motorne brizgalne. Tablice so po 5 Din. — Komunisti so s kričnimi plakati vabili na svoj delavski praznik. Slike so nazorno kazale, kako delavci-komunisti razbijajo tovarne. Pa ni bilo tako hudo. Naše tovarne so ostale cele: predilnica v krasnem razvoju, topilnica v zapuščenem stanju kot doslej. Skodo imajo samo delavci, ker pišča je draga in dosti jo je šlo. V gostilnah je bil običajen pretep. — Dramatski odesk v šmartinski Prosveti je zaključil svoje delovanje zadnjo nedeljo z rimsko igro Mirijam. Obisk in igranje povoljno. Kresnice pri Litiji. Veliko je zanimanje vseh krogov za novo postajališče v Jevnici. Določeno je, da bo otvoritev že 8. julija letos. Zdj delajo nasip, kajti treba je planirati 2700 m³ sveta. Vsa dela so že razpisana in oddana. Ljudstvo nestrpno pričakuje, da se njegovo dolgoletno pričakovanje izpolni. — Prišel je tudi načrt od višjega šolskega sveta za zidavo nove šole. Poslopje bo enonadstropno; v pritličju šola, zgoraj učiteljevo stanovanje. Če bo potrebna dvorazrednica, se poslopje enostavno podaljša.

Polšnik pri Litiji. V nedeljo zjutraj po prvi službi božji je imel oblatni poslanec g. Hinko Lebinger zelo dobro obiskani shod. Po shodu je bila dražba za gramoz. Izražilo se je 600 m³ gramoz.

Rogaška Slatina

30letnica župnikovanja g. svetnika Franca Korošca pri Sv. Križu se je praznovala dne 1. maja na najslavnejši način. Na predvečer mu je priredilo gasilno društvo z godbo in pevskim zborom serenado, kateri je prisostvovalo mnogo občinstva. Ob tej priliki sta ga pozdravila z lepima govoroma v imenu faranov cerkvena ključarja gg. Roškar in Slanc, jubilar pa se je glinjen zahvaljeval. Drugo jutro je na vse zgodaj slovesno zvonjenje in streljanje iz topičev oznanjalo celi občinski nadzupnik dan jubileja. Nebo je sicer rosilo ali množice so se kljub temu vsipale k cerkvi. Ob pol 10 se je pričel pomikati iz župnišča sprevod z Orli in Orlicami, Marijino družbo in duhovščino. V cerkvi je govoril g. kanonik dr. Vraber iz Maribora. Po

sv. maši so mu čestitala številna zastopstva med drugimi g. ravnatelj zdravilišča dr. Šter, v imenu občinskega odbora zdraviliške občine pa so pozdravili g. nadzupnika kot svojega novega častnega občana g. župan Sentjunc in odborniki gg. Stoinščeg ter Bratuš, ki so mu poklonili zelo okusno izdelano diplomu.

Velika Polana. (Slov. Krajina.) Vrli Amerikane, Vuk Stelan, je poslal za našo novo cerkev 8000 Din v namen, da se poslika svetišče. Z delom začne majnika akad. slikar Tone Čeh iz Ljubljane. Poslikal bo celo cerkev.

Zalec. Novo lekarno je otvoril ph. mr. Bono Kaučič v vili g. Bergman v Zalcu. — Srenjski svet srenje Zalec se vrši v nedeljo dne 6. maja v Zalcu v sobi št. 3 v kaplaniji. — Bog živi!

Zreče. »Slovenec« je pred par dnevi poročal, da so Zreče v prometnem oziru najnaprednejši kraj v konjskem okraju. Da bi bilo temu res tako! Kljub vsem naporom se nam še do danes ni posrečilo, da bi dobili toli potrebni brzojavni urad in telefon na našo pošto in to vsled tega ne, ker so gotovi ljudje, ki bi bili za pospešitev tega vprašanja najbolj poklicani, zadevo namenoma zavlačevali. Brzojav v naš napredni kraj rabi ravnotolilko časa kot navadno pismo, ker se isti kot navadna pisma odpremi od najbližje brzojavne postaje (8 km) v Konjicah, kjer ležijo dostikrat po 12 ali pe še več ur. Manj industrijski kraji kot so Zreče, se danes že ponajajo z lastno javno razsvetljavo, le v Zrečah in v Konjicah še ne ni, kljub temu da imamo idealno vodno moč in bi se lahko na ti soče konjskih sil s pridom izrabljalo; — Zreče pa tavajo še vedno v egiptovski temi. — Naša okrajna cesta je ob najmanjšem dežju podobna oceanu, v katerem se poleg deževnice pretaka gnojica z vseh bližnjih dvorišč.

Iz oblastnih samouprav

Ljubljanski oblatni odbor je v svoji seji dne 2. maja t. l. nastavil inž. Evgena Poniza kot inženjerja-praktikanta in Cirila Stanica kot tehniškega praktikanta. Dalje upravne uradnika pri higien-skem zavodu Alojzija Adamiča kot upravnega uradnika pri oddelku za zdravstvo. Ivana Adamiča in Metoda Trtnika kot praktikanta za upravno zdravstveno službo, ter Viktorijo Šerjakovo kot tipkario.

Izšel je uradni del »Samouprave« št. 4, ki vsebuje uredbo ljubljanske oblastne skupščine o ustroju zaklada za zgradbo malih stanovanj, ter pravilnik za oblastne bolnice v področju ljubljanske oblasti.

V »Samoupravi« razpisuje ljubljanski oblatni odbor službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Grosuplje. Prošnje je vlagati do 1. junija 1928.

Pri javni bolnici v Brežicah razpisuje ljubljanski oblatni odbor službo asistenta ali honorarnega zdravnika s prejemki asistenta. Prošnje je vložiti do 15. maja t. l.

Mariborski oblatni odbor razpisuje službo okrožnih zdravnikov v Marenbergu in Cnri. Prošnje je vložiti do 15. maja t. l. Dalje razpisuje mariborski oblatni odbor mesto finančnega jurista. Rok za vlaganje prošnje do 1. junija t. l.

Higienski zavod v Ljubljani razpisuje natečaj za najbolj higieniko izvedeno ureditev v kmetski hiši. Nagrada po 3000, 2000 in 1000 Din. Natečaj se zaključuje 1. oktobra t. l.

Sport

MEDMESTNA TEKMA GRAZ-LJUBLJANA.

Prihodnjo nedeljo bo igralo v Ljubljani moštvo, ki je pred par dnevi premagalo močno zagrebško enajstoročje. Po daljšem presledku bo to prva večja mednarodna nogometna prireditve v Ljubljani, ki bo gotovo privabila na igrišče lepo število za sport vnete domače publike. Mednarodnih reprezentativnih tekem smo videli v Ljubljani bore malo. V glavnem smo se vsa ta leta zadovoljevali z nasprotniki iz bližnjega domačega okoliša, v kolikor smo sodelovali v borbah za zlati pokal, smo poslali svojo reprezentanco povečini ven, tako da nismo imeli mnogokrat prilike, da bi na domačih tleh videli, kaj premorejo naši fantje.

Graz postavi za prihodnjo nedeljo dvojce garnitur: eno pošlje v Ljubljano, drugo v Maribor. V Ljubljani nastopi, kakor rečeno, enajstoročje, ki je zmagala nad Zagrebom. S tem je dovolj označena njena moč. Gotovo lahko pričakujemo, da bo nudiila prav noben sport. Od domačega moštva pa se smemo nadejati, da bo častno zastopala naše barve, saj imamo na razpolago marsikatero dobro izvečbano in preizkušeno moč. Postavi moštev in nekaj podrobnejših podatkov bomo objavili prihodnjé.

»... in kdaj smem upati na plačilo?«
»O... vedno, vedno, moj dragi...«

»Gospodična Mira, vi ste moje vse!«
»Koliko ste jih pa že prevarali?«
»Prisegam vam, Mira, da ste vi prva.«

Stražnik: »Hej, vi tam, kaj pa je to, da lezete skozi okno?«
Boječ možiček: »Ne smem po stopnicah, ker jih je žena ravnokar poribala.«

Oče: »Jaz se nisem nikdar zlagal, ko sem bil toliko star kot si ti.«
Sin: »Koliko ste pa bili stari, ko ste prišli?«

Gospodarstvo

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

»Merkatore, prodaja drž. papirjev in srečk Vrtilek et Co., družba z o. z. v Ljubljani izkazuje na kapital 50.000 Din za leto 1927 28.604 Din čistega dobička pri 2.7 milj. Din kreditorjev in ravno toliko debitorjev.

Gospodarska štedionica, Split je imela 31. dec. lani skoro 17 milj. vlog, posojila pa so znašala 17.3 milj. Din; Lastnih sredstev je za 2.5 milj. Din. Cisti dobiček za 1927 je 108.292 Din. Predsednik zavoda je dr. Ante Dulibič.

Konsumno društvo za Slovenijo, r. z. s. o. z. Koncem poslovnega leta 1926-27 je bilo članov 15.817 (1925-26 16.317); prodajalen ima 45. Lastna sredstva znašajo 2.3 milj. Din, upniki 5.3, dolg 2.2; hranilna vloge so se znižale od 7 na 6.6 milj. Din. Poslovni prebitke znaša 15.589 Din.

33letnica zadruge. Zebjarska zadruza v Kropi je obhajala 1. maja t. l. 33 let, kar je pričela delovati, v znamenju modernizacije obrata in no-tranje konsolidacije. V kratkem poveča svoj obrat z večjim številom strojev, katerih bo potem štela ravno sto.

Statistična konkurzov v aprilu. Po podatkih Jugosl. društva za zaščito upnikov je bilo v aprilu letos razglašanih 105 konkurzov napram 104 v marcu in 77 v aprilu lani. V Sloveniji in Dalmaciji je bilo v aprilu 12 konkurzov (april 1927 7). Skupno je bilo do 1. maja razglašanih v celi državi 371 konkurzov (lani 426), t. j. 13% manj. Po pokrajinah se razdele konkurzi: Srbija in Crna gora 266 (282), Hrvatska 40 (55), Slovenija in Dalmacija 88 (36), Vojvodina 24 (44), Bosna 3 (9). Sledeča tabela nam kaže statistiko konkurzov v zadnjih mesecih:

	1927	1928
januar	79	79
februar	121	63
marec	149	104
april	77	105

Dosedaj kaže zmanjšanje števila konkurzov na izboljšanje gospodarskega položaja.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo s Čehoslovasko. V juniju se bodo pričela pogajanja s Čehoslovasko za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Čehoslovasko. Pripravljalna pogajanja so v glavnem že končana. Misi se, da bodo ta pogajanja potekla zelo dobro in ugodno.

Shod gospodarskih korporacij. Včeraj se je vršil v Belgradu shod raznih gospodarskih korporacij. Na tem zborovanju, kateremu so prisostvovali zastopniki gospodarskih organizacij v obilnem številu, so bile sprejete resolucije: 1. da se naj davek na poslovni promet ukine, 2. da se gospodarstvu posveti prva in največja skrb v državnem delu in življenju, 3. da se v državni upravi uvede največje varčevanje. Po sprejemu teh resolucij so se delegati podali k predsedniku vlade, ki jih je sprejel. Nato so obiskali poslane klube in jim izročili te resolucije ter obrazložili svoje zahteve. Sličen shod nekaterih gospodarskih organizacij se je vršil v Novem Sadu, kjer so se sprejele slične resolucije.

Razdolževanje kmetskega prebivalstva. Poročali smo že, da se je vršila konferenca o načinu razdolževanja kmetskega prebivalstva. V tem pogledu je prišlo do sledečega sporazuma. V teku letošnjega leta se izvede razdolževanje s tem, da se roki za izplačilo menic podaljšajo na ta način, da to podaljšanje izvršijo zasebni upniki in banke. Zasebniki bodo dobili obresti največ 12%, banke pa provizijo še 1/2 do 1% več. S posebnim kreditom preko poštne hranilnice in Drž. hip. banke, bi Drž. banka omogočala to podaljšanje roka, ker bi se banka pri novi ustanovi lahko okoristila s tem kreditom skozi daljšo dobo. To je bil prvi ukrep. Drugi ukrep naj bi bil, da Drž. hip. banka najame posebno zunanje posojilo v znesku 5 do 8 milijonov funtov sterlingov, tako da bi lahko dolžniki svoje dolgeve odplačevali skozi dolgo dobo let po Drž. hip. banki. Tretji ukrep bi bil ta, da se kmetsko ljudstvo ne bi moglo več zadolževati na menice, marveč samo na intabulacijo. To so temeljne točke, ki so se predložile na tej konferenci in o katerih bo ministrski svet sklepal na prihodnjih sejah ter jih dopolnil, zboljšal oziroma spremenil.

Uvoz konj v Avstrijo. Kakor znano, je Avstrija iz zdravstvenih razlogov prepovedala uvoz konj iz nekih hrvatskih krajev in Medjimurja. Sedaj je prepovedan tudi uvoz konj, oslov, mežov in mul iz okrajev: Maribor desni in levi breg, Prevalje, Slovenjgradec, Celje, Konjice, Smarje, Prekmurje in Ljutomer. Ta prepoved pa ne velja za konje, namenjene za klanje, ki pridejo iz ne-okuženih občin teh okrajev in ki pridejo v kontumalni oddelke v St. Marxu ali v sanitetno klavnico v Dun. Novem mestu.

Obrtni katastrof Bosne in Hercegovine. Leta 1904. je bilo v Bosni in Hercegovini 32.000 obrtnih listov, danes pa jih je že 63.000, od česar odpade samo na Sarajevo 4300.

Telefonski promet. Po razpisani licitaciji se bodo sedaj nabavili telefonski kablji za 3 glavne smeri. Centrum je pri Rumi, od tu gre kabel proti Belgradu in Nišu, nadalje drugi proti Slavonskem Brodu, Zagrebu, Sernici čez Maribor na Dunaj; tretji kabel gre pa iz Rume na Novi Sad, Subotico in Budimpešto. Nadalje dobi Belgrad telefonsko centralo za 11.500 števk, priključen bo tudi Zemun, Čukarica in Topčider.

Živina

Ljubljana, 2. maja 1928.

Na današnji sejem je bilo prignanih (v oklepajih številke prodanih glav): 265 (34) konj, 69 (32) volov, 31 (19) krav, 6 (5) telet in 711 (628) prašičkov za rejo. Dagon je bil prav znaten (prvi sejem v mesecu) kakor tudi kupčija prav živihna zlasti s prašički za rejo, katerih dagon in prodaja sta bila rekordna. Cene za vole so se dvignile za 1.50 Din pri kg žive teže. Cene so bile naslednje (v oklepajih cene zadnjega sejma 18. aprila): volji izjemoma Din 11. I. Din 10.50 (9), II. Din 9.50 (8), III. Din 8.50 (7.50), krave debele Din 5-6 (5-6), klobasrice Din 3-4 (3-4), teleta Din 12-13 (12-14); vse za kg žive teže.

V Milanu so cene goved ta teden za vole popustile za 10 centesimov pri kg, dočim so za krave ostale neizpremenjene, oz. se je 3. vrsta celo podražila za 10 centesimov. Od celokupnega dogona je bilo največ iz inozemstva. Jugoslovanska živina je notrala 3.80-4.60 lir.

V Pragi je znašal dagon 1007 goved, od tega 50 iz Jugoslavije. Prodani so bili: volji jugosl. izvora 6.30-7 Kš; nadalje je znašal dagon prašičev 3714 glav, od teh 277 iz Jugoslavije, ki so notrali 9.00-11 Kš, izjemoma 11.20-11.40 Kš. Opažati je pri cenah v Čehoslovski nekoliko slabša tendenca.

Na dunajski goveji sejem je bilo prignanih 1. maja letos 3790 glav (3144) goveje živine, od

tega iz Jugoslavije 276 (213); promet je bil slab in so cene za prvovrstno blago popustile za 10 grošev pri kg, pri ostalih vrstah pa za 10-15 grošev, bikli so popustili za 5-10 grošev pri kg. Notirali so: volji najboljši 1.75-1.90, I. 1.50-1.70, II. 1.25-1.45, III. 0.90-1.20, bikli 0.95-1.25 (izjemoma 1.35) in krave 0.80-1.30 (izjemoma 1.40) šilinga za kg žive teže.

Na dunajski prašičji sejem 2. t. m. je znašal dagon 19.653 glav, od tega 1434 iz Jugoslavije. Promet miren. Podražili so se I. špeharji za 5 grošev, ostale pa so popustile za 5 grošev, mesnati prašiči pa so se pocenili za 10, celo za 15 grošev. Notirali so: špeharji 2.15-2.20 (izjemoma 2.25), angl. križani 1.65-1.90, kmetski 1.80-2.15, stari 1.75-1.85 (izjemoma 1.90), mesnati prašiči 1.50-1.90 šilinga, vse za kg žive teže.

Borza

3. maja 1928.

DENAR.

V deviznem prometu so danes tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni: edino London se je uvrstil na 277.32, Praga pa je popustila na 168.43. Promet je bil srednji. Privatno blago je bilo v devizah Trst in Newyork (kakor običajno), potem se v devizah Newyork in deloma Berlin.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

3. maja 1928.

	popraš.	pon.	srednji	sr. 2.V.
Amsterdam	—	2292.—	—	—
Berlin	1357.75	1360.75	1359.25	1359.25
Budimpešta	—	993.05	—	—
Curih	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	798.22	801.22	799.72	799.72
London	276.92	277.72	277.32	277.30
Newyork	56.73	56.93	56.83	56.83
Pariz	222.63	224.63	223.63	—
Praga	168.03	168.82	168.43	168.50
Trst	298.125	300.125	299.125	299.125

Zagreb, Amsterdam 2287-2293, Berlin 1357.75-1360.75, Curih 1093.50-1096.50, Dunaj 798.22-801.22, London 276.92-277.72, Newyork 56.72-56.92, Pariz 222.60-224.60, Praga 168.03-168.83, Trst 298.23-300.23.

Belgrad, Berlin 1358.7-1360.7, Budimpešta 991.55-994.55, Curih 1093.50-1096.50, Dunaj 798.22-801.22, London 276.92-277.72, Newyork 56.70-56.90, Pariz 222.60-224.60, Praga 168.03-168.83, Trst 298.15-300.75.

Curih, Belgrad 9.13125, Berlin 124.11125, Budimpešta 90.05, Bukarešt 3.23, Dunaj 73.01, London 25.32, Newyork 518.95, Pariz 20.4175, Praga 15.375, Trst 27.335, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Madrid 86.40.

Trst, Belgrad 33.43-33.46, Curih 364.50-366.75, Dunaj 264-270, London 92.35-92.66, Newyork 18.90-19, Pariz 74.60-74.80.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Tendence za državne papirje je slabša. Med bančn. papirji je omeniti uvrstitev Ljublj. kred. in Prašedione. Vevče notirajo 105-115 napram 105-109.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 91.50 den., Celjska 158 den., Ljublj. kredita 128 den., Prašediona 807.50 den., Kred. zavod 157-175, Vevče 105 den., Ruše 265-280, Stavnica 56 den., Sešir 110 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 91.50, agrari 57-58, vojna odškodnina 436, dec. 465-466, Hipe 58.50, Jugo 87-88, Prašed. 810-812.50, Ljublj. kredita 130-135, Sečerana 510-515, Drava 375 bl., Slavonija 11-13, Trbovlje 526-530, Vevče 105-115.

Belgrad. Narodna banka 6700, vojna odškodnina 443.50-434 (1300), ult. maj 438-439, ult. junij 443.50, Izvozna banka 1140, Brod. društvo 615, Prometna banka 2100, Zem. banka 50, Belgr. zadruza 6000, 7% invest. posoj. 91.50-92.75.

Trst, Adria 302, Assicurazioni Generali 6290, Cosulich 219, Riunione adriatica A, B 3470, Trip-covich 237, Split cement 246, Trž. Lloyd 600, Dalmatija 105, Oceania 90.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 82, Alpine 43.50, Leykam 9.95, Trbovlje 65.60, Kranjska industr. 43.25, Gutmann 28.40, Mundus 188, Slavonija 1.75.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5025, Kodan 190.45, London 34.67, Milan 37.425, Newyork 710.50, Pariz 27.95, Varšava 79.65. — Valute: dolarji 708.50, lira 37.40, dinar 12.485, čehoslovaska krona 21.0475.

Praga. Devize: Lira 177.25, Belgrad 59.40, Pariz 182.75, London 164.75, Newyork 83.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.36, London 277.30.

BLAGO.

Ljubljana. Les: bukovi neobrobli. plohi od 40, 60, 80 mm, večina 4.50 m dolžine od 18 cm naprej I. II. III. monte suhi fko vag. meja 1 vag. po 530, remeljni smreka jelka ostrorobi 96.96, 66-66 od 5-6 m dolžine I. II. III. monte fko vag. meja 1 vag. po 585, trami merkantilni od 6, 7, 9 in 11, od 5-10 m fko vag. meja 1 vag. po 285; zaklj. 3 vag. Tendence dvrsta.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78-79 kg 2% baška 410-412.50, slav. 39

jejo brezplačno generalna direkcija pošte hranilnice v Belgradu in njene podružnice v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju.

★ **Zdravje mladine.** Spisal dr. Mavricij Rus, mestni fizik, Ljubljana 1928. — Iz peresa pridnega delavca na polju javnega zdravstva je ravnokar izšla druga knjižica, ki jo pisatelj vsem vzgojiteljem, katerim je pri srcu zdrav telesni in duševni razvoj mladine. Pisatelj obravnava pogoje zdravega telesnega in duševnega razvoja mladine, ki so telesna čistoča in pravilno življenje, zdravo stanovanje, pravilna prehrana in utrjevanje telesa. Drugi del knjižice je — kakor rečeno — namenjen popisu najvažnejših nalezljivih bolezni. Tudi iz tega dela se takoj pozna praktičnega socialnozdravstvenega delavca. O običajnih nalezljivih boleznih je bilo že dovolj napisano, zato je pisatelj ta del spopolnil še s kratkimi poglavji o golši, o ušeh, o garjah, glistah itd. Ni pozabil tudi omeniti raznih živčnih obolenj in defektov. Navodila vzgojiteljem za čas, ko izbirajo mladini poklic, pa pričajo, da si je bil pisatelj skozi do konca v svesti, da piše priročno knjižico vzgojitelju. To naj dr. Rusova knjižica tudi postane. — Dr. I. P.

prišel v restavracijsko dvorano, ostala dva roparja sta pa pred hotelom stražila. Lastnik hotela, ki ga je pes z lajanjem zbudil, je šel gledat, kaj je. Zagledal je pred seboj roparja, ki je držal v roki velik mesarski nož. Ropar je hitro skočil skozi zaprto okno, razbivši z glavo šipo. Hotelirjev sin je šel za roparjem na cesto in ga pričel tepsti s palico. Razvil se je hud boj. K sreči je medtem prišla policija, ki je roparja aretirala. Na policiji je ropar izjavil, da se piše Cvetko Jovanovič in da je nedavno izvršil dva umora, enega v Šabcu, drugega pa v okolici Sremske Mitrovice. Ker je ropar med bojem s hotelirjevim sinom dobil težke poškodbe, so ga po zaščitanju prepeljali v bolnišnico. Imen svojih tovarišev, ki sta pobegnila, noče povedati.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN:

Nočno službo imata: Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

★

○ **Ljubljanečani!** Proslavite tudi vi treznostni dan! Naj nihče ne okleva, ampak naj pride drevi ob osmih v Union. Vstopnine ni.

○ **Pri današnji akademiji** v Unionu sodelujeta tudi gojenca ljubljanskega konservatorija gg. Sivic in Faganel. (Z dovoljenjem konservatorijskega ravnatelja.) Predvajala bosta prav izbrane in učinkovite skladbe.

○ **Umrli je g. Rafael Oblak**, bivši uradnik delegacije ministrstva financ. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5 iz splošne bolnice.

○ **Moški zbor »Ljubljanec«** se zbere danes ob četrti na pet pred mrtvašnico deželne bolnice, da zapoje v slovo umrlemu Rafaelu Oblaku. — Pevovodja.

**Nizka nabavna cena!
Mala uporaba bencina!
Neomejena trajnost!
Minimalno izrabljenje!
Tehnična dovršenost!**

○ **Odlikovanje.** Poročali smo že, da je bil predsednik Slovenskega lovškega društva g. dr. Ivan Lovrenčič odlikovan z redom belega orla V. stopnje. To odlikovanje je te dni izročil g. dr. Lovrenčiču v navzočnosti odbornikov lovškega društva in gozdarskih uradnikov veliki župan g. dr. Vodopivec.

○ **Smrt, rojstva in poroke v Ljubljani.** Meseca aprila je v Ljubljani umrlo skupno 86 oseb, rojstev je bilo 132, porok 52. V stolni župniji sta umrli 2 osebi, rodila se je 1, porok je bilo 4. — V frančiškanski župniji je umrlo 7 oseb, rodili sta se 2, porok je bilo 19. — V šentjakobski župniji sta umrli 2 osebi, rodilo se jih je 6, poroki sta bili 2. — V trnovski župniji so umrle 4 osebe, rodile so se 3, poroki sta bili 2. — V šentpetrski župniji je umrlo 18 oseb, rodilo se jih je 13, porok je bilo 15. — V bolnični je umrlo 54 oseb, od teh je bilo 32, ki niso stanovali v Ljubljani; rodilo se je 107 otrok, od teh 76, katerih starši ne stanujejo v Ljubljani. Ljubljanečanov je meseca aprila umrlo 54, rodilo pa se jih je 56.

○ **Orlovska akademija v Spodnji Šiški.** Preteklo nedeljo se je vršila v dvorani šišenskega samostana orlovska akademija. Bila je to spodbudna in pestra prireditev, s katere so člani in članice odnesli najlepše vtise. Najlepši izmed članskih točk sta bili brezdvomno »Oj Doberdob« in »Dumac«, ki sta se izvajali ob spremljavi krasnega petja in lepe recitacije. Vaje članic so bile istotako posrečene, posebno »Manon« in »Zunaj veter brijec«. Vse

je bilo izvajano ob vzorni disciplini, v plemeniti tekmi duha in telesne spretnosti ter gre zasluga le sposobnemu vodstvu. Mnogo priznanja je žel dijaški oktet, ki je s svojim petjem dal prireditvi še dvojno vrednost. Orli in Orlice so topot v polni meri pokazali, kako dosledno vrše svoje poslanstvo.

○ **Pri javni borzi dela** je na razpolago delo: moškim: 7 hlapcem, 18 gozdnim delavcem, 27 rudarjem-kopačem, 1 vrtnarju, 1 oblikovalcu, 1 železostrojarju, 3 kovinostrojarjem, 1 kleparju, 1 kinooperaterju, 1 lesostrugarju, 3 žagarjem, 1 mizarju, 1 avtoličarju, 2 krojačema za veliko in malo delo, 2 krojačema za konfekcijo, 3 čevljarjem za otroške čevlje, 1 čevljarju za galanterijske čevlje, 1 čevljarju za šivanje podplatov na stroj, 1 peku, 26 zidarjem, 3 pleskarjem, 14 vajencem. — Zenskam: 1 pletilki, 1 orožniški kuharici, 3 služkinjam, 1 postrežnici, 1 restav. kuharici za zelenjavo.

○ **Sprememba posesti.** Gospa Josipina Christof v Ljubljani je kupila hišo g. Živka D. Lukiča, vpokojenega inspektorja v finančnem ministru, na Vodnikovih cesti 12.

○ **Kislina v obraz.** V noči na ponedeljek se je vračala članica opernega zbora Zofija Florijančič domov na Izansko cesto. Kakih 30 korakov pred hišo, kjer stanuje, se ji je približal neznan moški in ji brizgnil iz steklenice v obraz curek jedke kisline. Florijančičeva je dobila po obrazu težke opekline in se je bilo bati, da izgubi levo ali še celo desno oko. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je zaenkrat že izven vsake nevarnosti, razen, če ne nastopijo kakšne komplikacije. Florijančičeva izjavlja, da napadalca ni spoznala. Verjetno je, da gre za maščevanje kakšnega zavrnjenega oboževalca. Govorice, ki so se po Ljubljani raznesle, da je ta napad v zvezi s kako »pikantno« afero ali pa celo s krizo Narodnega gledališča, niso utemeljene.

○ **Iznaneči.** V veži policijskega ravnateljstva je bilo včeraj opoldne kaj živahno. Pod nadzorstvom treh stražnikov je čakalo devet oseb najrazličnejše zunanosti. Štiri mlada dekleta v svilenih oblekah in lakastih čevljih, dva Bosanca, oblečena, da se Bogu smili, ter še dve starejši ženski in mladenič s karakterističnim postopaskim obrazom. Vseh devet oseb je bilo kaznovanih na izgon iz Ljubljane. Še zadnji trenutek protestirajo ženske in dokazujejo, da se jim godi krivica, dočim moški molčijo, vedoč, da nič ne pomaga. Končno

**Velika rezerva sile!
Ideal siabe ceste!
(„Schwingachse“)
Najokusnejša izvedba!
Zelo elegantna linija!
Ugodni plačilni pogoji!**

je privozil »zeleni Henrik« in vanj je sedlo vseh pet žensk, ki morajo na vlak in iz Ljubljane, moški pa so morali počakati, da se odgonski voz vrne ponje. Greh, radi katerega so morali vsi iz Ljubljane, je kaj navaden: postopanje, beračenje, tatvina in podobno.

○ **Vandal.** Posestnik Ivan Goljar iz Podgore pri St. Vidu je prijavil policiji, da je svojo njivo za Župančičovo jamo na Ljubljanskem polju že trikrat ogradil, toda vsakokrat so mu neznan zlikovci podrl ograjo in pomendrali zeleno rž na njivi, tako da je sedaj preko njive nastala že prav široka in udobna steza. Goljar trpi veliko škodo, zlikovce pa išče policija.

○ **Obledela obleke barva** v različnih barvah in plisirah tovarna Jos. Reich.

Maribor

POZIV.

Narodna galerija v Ljubljani, upraviteljica sklada za slovensko »Akademijo znanosti in umetnosti« in za slovensko »Narodno galerijo«, mi je za mariborsko oblast poverila sestavo pokroviteljskih in delovnih odborov, ki naj bi nabirali prispevke za ustanovitev teh dveh naših kulturnih spomenikov.

Imenovani odbori se, kakor je znano, snujejo in bodo začeli kmalu poslovati. Uprava Narodne galerije pa potrebuje takojšnjih gmotnih pripomočkov. V ta namen se je določila prihodnja nedelja kot nabiralni dan.

Ministrstvo prosvete je dovolilo, da pomaga zadevne prispevke nabirati naša šolska mladina pod vodstvom svojega učiteljstva. Sodelovala bodo pa tudi naša ženska in druga narodna društva.

Slovenke, Slovenci!

Naša »Akademija znanosti in umetnosti« bo plamenica, ki bo sipala žarke prosvete v največji in najmanjši slovenski dom, naša »Narodna galerija« pa bo utrjevala v nas vero v našo duševno moč, a tuju izpričevala visoko kulturno stopnjo slovenskega naroda.

Darujte torej in zbirajte 6. majnika vsi, ki ljubite slovensko zemljo in slovenski jezik!

Glejte in pomagajte vsi, da se čim prej odpre naše narodno duhovno svetišče!

General Majster, l. r.

Preveč kadim
in sedaj me boli glava pa slabo mi je. Pa vzamem

Aspirin

tablete
ki me hitro in zanesljivo oproste teh bolečin. Pri tem so pa popolnoma neškodljive. **Zahtevajte pa vedno originalni zamo!** „Bayer“, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

□ **Mestna hranilnica v Mariboru** je po dolgih bojih vendar prešla v prave roke. SLS je vseh deset let od prevrata sem najodločnejše zastopala načelo, da morajo v Mestni hranilnici odločevati edinole od občinskega sveta izvoljeni zastopniki, ker občina jamči za vloge v Mestni hranilnici. SLS je po dolgem prizadevanju v zvezi z drugimi strankami končno dosegla svoj cilj. V sredo popoldne se je konstituiral od občinskega sveta izvoljeni upravni odbor. Predsednikom upravnega odbora je bil izvoljen g. Fr. Bureš, podpredsednikom pa g. Janko Tavčar. V ravnateljstvo so bili izvoljeni: župan dr. Juvan, dr. A. Jerovšek, Ferd. Pinter, inž. Dračar, dr. Mühleisen, V. Grčar, dr. Jan in I. Emeršič. Za predsednika ravnateljstva je bil soglasno izvoljen dr. A. Jerovšek, za njegovega namestnika pa istotako g. V. Grčar. S tem je končano večmesečno gerentstvo in je ta važen zavod prešel v upravo po proporu izvoljenih zastopnikov občinskega sveta. Zelimo le, da bi novo izvoljeno zastopstvo res nepristransko in neumorno delalo edinole v prosep tega važnega mestnega zavoda.

□ **Proslava Schubertove stoletnice.** V proslavo stoletnice Schubertove smrti priredi »Marburger Männergesangvereine« jutri zvečer v Unionovi dvorani koncert, na katerem bo sodeloval znani Oskar Jölli in pa umetniški komorni trio društva.

□ **Novi stanovanjski zakon.** Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico ima drevi ob 8 v dvorani Zadržne gospodarske banke sestanek članov. Na sestanku bo odlični pravnik pojasnil novi stanovanjski zakon in položaj najemnikov po tem zakonu; delegati pa, ki so bili v Belgradu, bodo poročali o borbi za novi stanovanjski zakon. Dostop samo s člansko izkaznico.

Generalno zastopstvo:

FERRUM

d. d.

Zagreb, Matkova 14/g

Telefon 42-26.

Ljubljana: J. Kraker, Poljanska c. 2, Tel. 2942.

Maribor: R. Pelikan, Kralja Petra 5, Tel. 458.

Beograd, Ferum d. d., Kr. Milana 54, Tel. 3187.

Sprejemamo zastopnike.

Oblizite za časa zagrebškega veleposlanstva našo odnošno razstavo.

□ **Izlet k trem ribnikom z godbo.** V nedeljo 6. majnika napravijo vojaki mariborske garnizije izlet k trem ribnikom. Ta dan se namreč vrši slavnost jurjevanja. Poveljstvo mesta Maribor vabi občinstvo, naj se te slavnosti množično udeleži. Zbirališče bo ob šestih zjutraj na Trgu svobode, nato odhod z vojaško godbo na čelu. Pri treh ribnikih godba, petje in prosta zabava. Okoli 9 dopoldne povratek v mesto.

□ **Pomagajmo bolnim in trpečim!** Reševalno društvo v Mariboru vrši hvalevredno delo že skozi 20 let. Z vso požrtvovalnostjo prihitijo na pomoč, kjer je treba. Tu in tam pa se zgodi, da temu ali onemu ne more nuditi takojšnje pomoči, ker so njena prevozna sredstva že na drugi strani v obratu. Zato je reševalno društvo sklenilo nabaviti še en nov avtomobil. Društvo priredi v ta namen v nedeljo popoldne tombolo na Trgu svobode. Dobitki so lepi, srečke po 3 Din. Sezite pridno po njih!

□ **Zadeva »Balkankredit«** končana. Da je bila pisarna »Balkankredit« uradno zaprta ter da je bil pisarniški vodja g. Perschke osumljen goljufije in v sedel tega oddan v preiskovalni zapor, dočim je njegov drug Smolej zbežal v Nemčijo, smo že poročali. Državno pravdnštvo pa je te dni radi pomanjkanja obtežljivih dokazov postopanje proti osumljenim ustavilo ter Perschkeja izpustilo na svobodo.

Pomagaite Bolgarom!

Darove sprejema upravništvo »Slovenec«.

AVTO

izkušenega
avtomobilista.

Zakaj?

★ **Slovenska Matica** naznanja, da so letošnje knjige dotiskane. Razpošiljanje knjig poverjenikom in zunanjim članom, ki niso v podoželskih poverjeništvih, se začne takoj. Ljubljanski člani lahko pridejo po knjige osebno od ponedeljka 7. maja dalje vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne v društveno pisarno na Kongresnem trgu 7. — Kdor želi, da se mu knjige pošljejo na dom, naj to, če se ni, naznani po dopisnici. Kdor ne prevzame knjig do 1. junija, temu se pošljejo na dom proti pristojbini 2 Din. Člani, ki plačujejo na obroke, naj članarino poravnajo do prevzema knjig. 3885

★ **Umrli je v Zagrebu** znani hrvatski turist profesor Vekoslav Novotni v starosti 86 let.

★ **Požar.** Včeraj dopoldne je izbruhnil požar pri posestniku Hecl Rudolfu v Radvanju pri Mariboru. Kako je ogenj nastal, še ni dognano. Škoda je krita z zavarovalnino.

★ **300 letnice hrvatske gimnazije** na Sušaku bodo proslavili prihodnjo nedeljo. Dopoldne bo slovesna sv. maša, nato slavnostna akademija v gimnaziji, zvečer pa koncert. Proslave se bo udeležil tudi minister za prosveto Milan Grol.

★ **Pri igri utonil.** V Osijeku se je šestletni Ivan Gregorić igral pri ribniku svojega očeta. Med igrjo se je preveč približal ribniku, padel vanj in utonil.

★ **Težka avtomobilska nesreča.** 1. maja se je na cesti Subotica—St. Kaniža zaletel avtomobil v brzjavni drog. Udarce je bil tako silen, da so vsi potniki zleteli iz avtomobila. Ranjene so štiri osebe, med njimi ena smrtnonevarno.

★ **Roparski napad v hotelu.** V Sremski Mitrovici so napadli trije roparji hotel »Kosovac«. En ropar je splezal preko ograje in

Naše obleke

za gospode se odlikujejo po eksaktnem kroju, najfinjšem blagu in najnižjih cenah. Vabimo vse na ogled in na osebno prepričanje!

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, dne 4. maja: Zaprtó.
Sobota, dne 5. maja: Generalka.
Nedelja, dne 6. maja: HERMAN CELJSKI. Prem. abonma.
Ponedeljek, dne 7. maja: ROKA PRAVICE. Red A.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, dne 4. maja: LADY X. Red B.
Sobota, dne 5. maja: MARTA. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.
Nedelja, dne 6. maja ob 15. uri pop.: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Petek, dne 4. maja: Zaprtó.
Sobota, dne 5. maja ob 20. uri: JESENSKI MA-NEVER. Ab. C. Kuponi.
Nedelja, dne 6. maja ob 20. uri: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi.

Celjsko gledališče

Nedelja, 6. maja ob 4. popoldne: DOGODIVSCINE VRLEGA VOJAKA ŠVEJKA V SVETOVNI VOJNI. 25% Znižane cene.

Prireditve in društvene vesti

Frančiškanska prosveta v Ljubljani sporoča svojim članom in članicam, da oživi zopet pevski

odsek. Vodil ga bo naš nekdanji zborovodja gosp. Pfeifer Vladimir. Vsi, ki bi želeli sodelovati, naj se zglase danes zvečer v dvorani na portu.

Pevski zbor Glasbene Matice vabi vse udeležence turneje na zaključen prijateljski večer v soboto, dne 5. maja ob 8. uri zvečer v pevsko dvorano v Vegovi ulici. — Odbor.

○ **Pedagoški kongres** v Berlinu poroča danes v petek, dne 4. t. m., ob 18. uri v zborniški dvorani na univerzi g. dekan fil. fakultete dr. K. Ozvald. Vabljeni gg. profesorji in učitelji. — Društvo slušateljev filozofske fakultete.

Šišenska prosveta. Agilni dramatični odsek šišenske »Prosvete« gostuje v nedeljo, dne 6. maja t. l., na Ljudskem odru in vprizori Petrovičeve »Dušec«. Premijera, ki se je odigrala v Šiški, je izpadla nad vse pričakovanje in obeta tudi to poln nudi občinstvu mnogo užitka. Predprodaja vstopnic v nabavi zadruzi Ljudski dom, v petek, soboto in na dan predstave. Ostalo razvidno iz lepakov.

Oblastna strelska družina v Ljubljani sporoča, da se za dne 6. maja določeni izlet radi slabega vremena in radi tehničnih ovir ne vrši. Obenem se poziva članstvo, da se v čim večjem številu udeleži Jurjeve proslave na vojaškem vežbališču. — Odbor.

Begunje (Gorenjsko). Gasilno društvo, ki je namenjavlo prirediti veliko tombolo v nedeljo, dne 6. maja, je isto prestavilo na nedeljo, 10. junija.

Darovi

Za Bolgare. Tekom včerajšnjega dne je prejela naša uprava naslednje darove: A. V., 100 Din; Fran Simenc, 20 Din; prof. Janko Miklar, 100 Din; dr. Gregor Pečjak, 100 Din; dr. Matija Stavič, univ. prof., 200 Din; neimenovan, 100 Din; neimenovan, 30 Din; neimenovan, 10 Din.

Za duha in srce

Katolištvo v Franciji

Pariz, konec aprila 1928.

Naj nanizam le par lastnih trenutnih vtisov o francoskem delu kraljstva božjega na zemlji, ki ga je zgodovina tako različno preizkušala; ali so te skušnje prestali ali ne, to nam dovolj jasno kaže današnje stanje.

1. Dežela in mesto.

Se drugače bi lahko rekli: Pariz in vsa ostala Francija, kajti malo je držav, pri katerih bi glavno mesto igralo tako zelo centralno vlogo kot v Franciji Pariz. Če je njemu dobro, potem je tudi nam dobro, pa naj tudi radi njega trpimo. Zato je tudi razumljivo veliko napredovanje Pariza in določenemu z dežele, popolnoma nesporazumno s drugimi mesti. Za katolištvo je ta pozicija glavnega mesta danes ugodna, saj je stanje tako, da bo verski prepoved na tako brezversko in indiferentno »deželo« prišel prav iz mest, predvsem iz Pariza. Med tem, ko se katolištvo v mestih, posebno kjer je tudi katoliška univerza — Institut catholique — (Paris, Lille, Lyon, Toulouse) lepo dviga, pa velik del ljudstva na deželi z velikim zadoščenjem živi brez cerkve in duhovnika, dasi je do obeh še dosti prijazno, dokler ga je pustila mirno v njegovi indiferentnosti in verski brezmiselnosti. Za predor tega krščanstva morečega osredja je treba duhovnikov-herojev, ki najprej žanjejo zgoče in odkrito sovražstvo, potem pa zaslužene sadove. Velika opora in vodilo pa je lakim in drugim katolicizem v mestih, ki se zaveda svoje misije in se zanjo izdatno pripravlja. Pariz je nedvomno tudi središče francoskih katolikov, ki so danes mnogo bolj pozorni na tok časa kot kdaj prej, in iščejo in najdejo v skupnem delu, kakršno na deželi gotovo ni možno, novih vrednot, potov in ciljev najprej za sebe in tudi po možnosti kot vzor in vzorec za ostalo državo. Dežela in mesto sta tedaj v skoro nasprotnem razmerju kot pri nas, pa je morda za oboje v danem položaju ravno to po božji volji.

2. Praktični katoliki.

Mislím govoriti seveda le o katoliki, ki vsaj nekaj prakticirajo svoja verska načela in teh je po najnovejših podatkih kakih 8—10 milijonov med vsem prebivalstvom, približno ena četrtnina tedaj. Se med temi bi lahko ločili dve skrajnosti — saj Francozi precej ljubijo skrajnosti — prve, ki zelo malo in le skrajno nujno prakticirajo in se le preradi udajajo zlim uplivom okolice, predvsem v zakonskem in družinskem življenju, in druge, vzor-katolike. In iz mišljenja teh drugih so Bogu in nam rojeni svetniki, kanonizirani ali ne, ki nevidno rešujejo v propad drvečo Francijo. Tem vnetim katolikom je cerkev v resnici drugi dom, kjer v liturgiji, čuvstvu ljubeči pobožnosti spremljajo vsako gesto Cerkev in se zelo pogosto združujejo s svojim Bogom. Ti katoliki so zares elita, ki žrtvuje radevolje svoj čas in denar za velike namene katolicizma in lastni deželi in izven nje (rekordi v žrtvah za misijone, akcija komiteja za inozemske katolike v Franciji in tujini itd.). Iz teh družin, večinoma mestnih, rastejo duhovniški in redovniški poklici, ki z idealnim navdušenjem hitijo pomagati, kjer je trenutno najbolj potrebno. Koliko je nehoti zaupano tej eliti in koliko dejansko žrtvuje, si lahko predstavljamo, če ajeno malo število primerjamo z razsežnostjo potreb in vsaj delnim njih kritjem. Četudi bi si kdo pri teh razmerah želel malo več praktičnosti ter dobro, premišljeno organiziranega dela in bi si upal z istimi sredstvi mogoče še več doseči, vendar se mora vsak s spoštovanjem pokloniti tem velikodušnim, za spisek božje stvari zelo vnetim srcem.

3. Samostojno ustvarjanje.

Ko je bila po znanih politik katoliška Cerkev v Franciji popolnoma izločena iz javnega dela in ivornega življenja, se takoj v začetku kar ni mogla dobro orientirati, kod in kam. Zdelo se je, kakor da je katoliškim državljanom prepovedana svoboda življenja in dela iz lastnega prepričanja, izkusiti so morali tolikokrat porabljen zlorabo krilatic: liberté, égalité in je res njih delo v početku utihnilo. Toda čimbolj so se zavedali težkega nenaravnega svojega položaja, tem bolj so tudi videli, kako vlečejo mlo jim Francijo napačni preroki v pogubo, ne da bi se jim kdo upiral. Ta dvojna zavest je rastle v njih in rodila velike odločitve, da je treba stopiti na lastne noge povsod, v vseh panogah, če hočejo rešiti sebe in domovino.

Danes se vidimo bogate sadove teh sklepov, saj so svoje privatno šolstvo tako pomnožili in dvignili, da se meri lahko z uspehi z državnimi. Ko so obhajali pred nedavnim 50 letnice svojih katoliških univerz, so lahko s ponosom pokazali na

izvršeno delo. Veliko število lastnih znanstvenih institutov, lastne znanstvene revije in enciklopedije, lep kader katoličanov-znanstvenikov na državnih in privatnih zavodih in še drugo, vse to jih navdaja z lepimi upi za bodočnost in jim pridobiva krivično izgubljeno spoštovanje. Privatno nižje šolstvo kljub ponovnemu zatiranju dobro uspeva in tvori predragocene temelje za boljše dobo. Samostojno je tudi njihovo umetniško ustvarjanje v liku in besedi. Najprej so se posvetili le bolj religiozni umetnosti in čisto gotovo podali mnogo dragocenega. Vedno bolj pa čutijo, da morajo z umetniškimi darovi tudi apostolsko delovati in odločno voljo imajo danes posvetiti vse, kar je profanega, očistiti zrnje plevla, plemenito napraviti to, kar še ni. Ustanovljena imajo različna umetniška društva, ki naj s svojim delom pripravijo dostop na splošna javna pozorišča, ki naj v svoj krog združijo vse, kar je izven njih še dobrega. O katoliškem prerodu v literaturi je izdal dobro delo J. Calvet (Le Renouveau catholique).

Pot samostojnosti, ki jo ubirajo, kjer je le možno, jih vodi trajno do uspeha. Cilj bi bil še mnogo prej dosežen, če bi bili med seboj edini.

4. Med seboj.

V eni zadnjih števk »Documentation catholique« lanskega leta je priobčen odkritosrčen govor belgijskega duhovnika Leclercq o tem, kaj mislijo inozemski katoliki o francoskih. Poleg dobrih, našteva tudi slabe lastnosti francoskega katolika in med zadnjimi poudarja duh nesločnosti. Zdi se, tako pravi, kakor da bi bila vedno ena polovica katolikanov v Rimu za to, da pri Vatikanu toži drugo polovico. Nekoliko pretiranim besedam ne moremo popolnoma odreči resničnosti, saj nam slučajev zgodovina več navaja. Morda lahko iščemo vzroka tej neednosti in pripadnosti k socialno tako različnim stanovom in ideologijam, saj jih je politika že od nekdaj delila.

Kot delen vzgled teh medsebojnih nesporazumljenj navaja Leclercq tudi Action Française, katere zmote in obsodbo tudi pri nas precej poznamo. Francoski katoliki o tej tako skeletni rani silno neradi govorijo, pač pa jasno govorijo njih podvojena molitev za papeža in edinstvo s Cerkvijo... V začetku težje razumljivo stanje, postaja danes vsak dan jasnejše. Med akcionasi so dvojni pristaji: taki, ki so prešli v odkrit in hud boj proti Cerkvi, predvsem proti njenim predstavnikom, ki jih pa ni posebno veliko in drugi, večina, ki so sicer pristali ideologije, pa mislijo, da kljub temu lahko ostanejo prijatelji Cerkev in njenega življenja. Praktično so ti v najtežjem položaju, ker jih cerkevne poslanice vedno in vedno postavljajo pred dilemo: ali proti Action française, njen časopis in knjige

ter se slovesno odpovej, ali pa te zadenejo jasno predpisane cerkvene kazni. Posebno za te mnogo molijo in škojfe cele Francije so pred kratkim zbrani izrazili zopet prošnjo in upanje, da se vendar vrnejo.

Res ubogi francoski katoliki, ki se imajo boriti za Cerkev in z njo za moralni dvig svoje države v težkih časih, pa imajo poleg tega še take žalostno težke spore med seboj. Ali gotovo tudi to ni brez vrednosti. Previdnosti, morda zopet šola...

Gotovo je, da je eden poglavitnih vzrokov teh in podobnih razmer med njimi nacionalizem — moderna herezija, ki so ji deloma že zapadli, deloma pa se ji ne upirajo dovolj odločno. Če bi vedno in povsod iskali najprej božje kraljestvo, najprej Boga povsod in potem šele Francijo, bi bili v bistvenih vprašanih hitro edini in tudi drugotna bi vse lažje in plemeniteje reševali.

S turneje Glasbene Matice Naša pesem med Slovaki

Bratislava, 29. aprila 1928.

Po krasno uspelem koncertu v Brnu v razprodani dvorani Besednega doma dne 27. aprila 1928 se je odpravil pevski zbor Glasbene Matice iz Ljubljane v prestolno mesto Bratislavo, kamor je prispel še v polni svežosti 28. aprila ob pol 16. Prijazne goste so na peronu sprejeli z zvoki naše himne pevci Zapadno-Slovenske Pevske Zupe, naka so se v čakalnici vršili pozdravi župana mesta dr. L. Okanika, Prosvetne zveze za Slovaško K. Jelineka, zastopnika Čehosl.-Jugoslav. Lige in še več drugih korporacij.

Zastopstvo zbora in mnogi člani so se po prihodu v mesto poklonili mestnemu županu dr. L. Okaniku, kateremu so v znak hvalečnosti poldonili plaketo, župan pa zboru krasen album s slikami Bratislave, nakar je razkazal gostom prekrasne dvorane z dragocenimi slikami (gobelin) in muzej v mestni hiši.

Zvečer se je vršil v razprodani dvorani Vladne Budove zadnji koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice na Češkoslovaškem. Navdušenje občinstva je rastle od pesmi do pesmi, navzoča skladatelja A. Lajovic in E. Adamič sta bila predmet viharnih ovacij, dirigentu in zboru so bili poklonjeni venci in slike. Najbolj so ogrele seveda zopet naše narodne pesmi, katere je moral zbor ponavljati.

Po koncertu se je vršila v hotelu Carlton skupna večerja, kjer je pozdravil slovenske goste veliki župan dr. Bella, ki je v poetičnih besedah povlečeval našo pesem, ki je Slovakom najbližja. Povdarjal je skupno usodo dveh najmanjših slovenskih narodov Slovakov in Slovencev, ki so trpeli in

* Mi smo o turneji Glasbene Matice dobivali redna poročila, ki pa se niso objavila, ker so bila naslovljena osebno na našega glavnega urednika, ki je bil slučajno pretekli teden ves čas odsoten. Opomba uredništva.

bili zatirani, dokler jima ni obema skupaj pred 10 leti napočila svoboda. Za govori mons. dr. Kolisek kot predsednika Zapadno-Slov. župe, prof. Müllerja in dr. Orla se je cela dvorana nenkrat spremenila in spontano manifestacija za skupne stike obeh narodov v silno pristransko tonu. V imenu zbora so govorili g. Pečenko, dr. Zirovnik in ravnatelj Hubad.

Popoldne 29. aprila se je odpeljal zbor z električno železnico na Dunaj, kjer priredi 30. aprila ob 8 v Musikvereinsaal zadnji koncert na svoji turneji.

Po 32 letih zopet na Dunaju

Pevski zbor Glasbene Matice je zaključil svojo triumfalno turnejo po bratski Čehoslovaški republikli s poslednjim koncertom na Dunaju, kamor so pevci prispeli iz Bratislave z električno železnico 29. aprila popoldne. Slovenske manjšine nekdanjega cesarskega Dunaja so prisrčno sprejele slovenske pevce. V imenu Slovenske krožka je pozdravil pevce g. Gabršček, nadalje zastopnica Kola Jugoslav. žene u Beču, zastopnik hrv. prosvetnega društva »Prosveta«, jugoslovanskega akademskega društva »Sloga«, češkega pevskega društva »Lumir«, Srpske cerkvene občine i. dr.

Zadnjega aprila se je vršil ob osmih zvečer v akustičnem Musikvereinsalu koncert, ki je v vsakem oizru v posebno čast Matičnemu zboru. Fizična utrujenost pevcev ni imela nikakih slabih posledic, še več, drugi moderni in zadnji narodni del programa je bil odpet tako vzorno, da je občinstvo prešlo v entuzijazem navdušenja in odobravanja, ki ni moglo ponehati. Več pesmi je zbor moral na splošno zahtevo navdušenega občinstva ponavljati, med drugimi originalno Godčovo »Jadovanko za teletom« in »Gor čez jezero«, ki so na celi turneji povzročale viharje odobravanja.

Razumljivo je to navdušenje za slovensko in slovensko pesem na Dunaju tudi vsled tega, ker tamšnji Slovani nimajo prilike čuti naše pesmi v originalu in od svojih rodni rojakov.

Zboru so bili poklonjeni trije krasni venci, pevovodji Hubadu pa so čestitili na uspehu najodličnejši glasbeniki Dunaja. Navdušila je naša pesem celo trde Nemce, ki so bili v začetku navidezno rezervirano hladni napram našim skladbam, pozneje pa so se pridružili navzočim Slovanom in jih morda celo prekosili.

»Zum braunen Hirschen« se je po koncertu razvil prisrčen sestanek Dunajskih Slovencev in Matičarjev in iskreno manifestacija za našo lepo pesem.

Knjige in revije

Mladika. Izšla je 5. številka, ki prinaša poleg nadaljevanj povesti (Janez Jalen: Ovčar Marko, Jack London: Kralj Alkohol) in poljudnoznanstvenih člankov (Dr. Janez Plečnik: Nekaj o obtohu krvi, inž. Ciril Jeglič: Begonije), posebno zanimivo Potovanje Angleža (spisal Janko Kotnik). To je potopis Angleža Edvarda Browna po slov. deželah leta 1669, ki je izšel v knjigi leta 1673. v Londonu. Janko Kotnik prodaja v svojem članku dosloven prevod tega potopisa, kolikor se tiče naših krajev. Prevod je opustil le pri opisu Idrije, ker ga je lahko dobili pri Valvasorju, ki je Brownov potopis uporabljal pri svoji »Slavi vojvodine Kranjske«. V tej številki bodo vzbudile zanimanje tudi najnovejše slike Toneta Kralja v avstrski cerkvi na Primorskem, ki jih pojasnjuje poseben članek.

Sienkiewicz v japonskem prevodu. V japonskem prevodu je izšel Sienkiewicz roman »Quo vadis«. Delo je prevedel japonski književnik K. Komimura, uvod pa je napisal svetnik poljskega poslanstva v Tokiju, Jan Pryling. Naslovna stran je okrašena s pisateljevim portretom.

Drobiž

D'Annunzio in »Osservatore Romano«. Kakor znano, je »Osservatore Romano« povodno velike nacionalno-italijanske izdaje D'Annunzijeve del ponovno obsodil njegova dela in njihovo novo izdajo. Na to je D'Annunzio odgovoril v javnem pismu, naslovljenem na izdajatelja njegovih del. V njem spominja papeža Leona XIII., ki je bil eden prvih ponovalcev Horaca in Catulla in vendar velik papež, ter izraža svoje začudenje, da more papež Pij XI., ki je bil nekdanj kot konservator slavne Ambrosianske biblioteke tudi šovar tamkaj se nahajajočih »bledih las Lucrecije Borgie«, pritrčiti napadom na njegova dela... D'Annunzio se pač ne zaveda, koliko zla so napravila njegova lasicna dela, ki zlasti na mladino vplivajo skrajno razrušujoče.

Prvi internacionalni etruščanski kongres v Florenci se je otvoril v Palazzo Vecchio. Udeležilo se ga je več kot 600 zastopnikov znanosti iz vseh kulturnih dežel. Hkrati so se otvorili od prof. Minto vzorno na novo ustvarjeni prostori Etruščanskega muzeja, ki tvori kot najpomembnejša zbirka etruščanskih starostnosti središče etruškološkega raziskovanja.

V najgloblji žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nadvse ljubljani sin, brat, svak in stric, gospod

Rafael Oblak

bivši uradnik deleg. min. fin.

v sredo dne 2. maja t. l. po dolgi, mučni bolezni, v najlepši dobi življenja, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek dne 4. maja 1928 ob 1/2 5. uri popoldne iz splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Ljubljana - Novo mesto, dne 2. maja 1928.

Zalujoči rodbini:

Oblak in Dr. Tiller.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tovarna

v lepi legi na Gorenjskem, SE PRODA z modernimi tekstilnimi stroji ali pa tudi samo poslopje z dograjeno vodno silo od 10 PS, katero se lahko poveča na 20 PS. V tovarni so potrebne transmisije, kakor tudi elektromotor od 10 PS in dynamo za lastno luč. V poslopju je 450 m² delavnega prostora, razen tega pisarniški prostori, skladišča, garaža in blev. Zraven je komfortno urejeno stanovanje s pritliklinami. V vseh prostorih je napeljana električna luč in voda. K tovarni spada obsežni sadni in cvetlični vrt. — Naslov: Pismo na oglasni oddelek »Slov.« pod »INDUSTRIJA«.

A: »Ampak, sosed Grčar je pa res skopušen človek. Preden gre od doma, vjame muho ter jo položi pod pokrov posode, v kateri ima shranjen sladkor. Tako ve potem, je li kdo sladkor jemal ali ne.«

B: »Tega pa menda ne veš, da svojega sina vedno priganja, da naj dela daljše korake. To pa zato, da bi manj čevljev strgal.«

Sprejme se

40 dobrih zidarjev

na palači Delavske zbornice in na Poljanskem nasipu pri gradbenem podjetju inž. Dukić in dr.

Pavel je prišel precej pozno domov in najbrže je bil nekoliko iveren, ker je z ropotanjem zbudil ženo. »Koliko pa je ura?« je bilo prvo njeno vprašanje. »Kaj praviš? A tako, ura? Ja ura bo pa pravkar no.« Ko je to izrekel, je ura sprožila ter udarila, ne enkrat — pač pa rikat. »Saj sem ti že večkrat pravil, da bo treba uro popraviti. Zopet epravilno bije.«

Import-Export

Resnim tvrdkam, ki nameravajo razširiti svoje delovanje v državi ter v inozemstvu, se nudi seriozna moč kot organizator prodaje ter zastopnik interesov, 5 jezikov, dolgoletna bančna praksa v inozemstvu. Ponudbe pod »Resen« na upravo lista.

Slovensko-srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.

V platno vezan Din 70.—

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

Kupi se:

1 event. 2 stacionirani

parni lokomotivi

rabljeni, vsaka po 230/280 HP. Reflektira se samo na dobro ohranjene stroje najnovejše konstrukcije.

Proda se:

1 pogonski

parni stroji

z 50 HP (Antriebsdampfmaschine), rabljen, izdelek Breitf. & Danek, po jako ugodni ceni. Ponudbe za oboje na upravo tega lista pod »PARA DDD«.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Blaž Jančar piscinar Ljubljana, Breg	K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljarstva potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32	Franc Ocvirk mesar Ljubljana, Poljanska cesta 53 (Bolski drevored)
Elektroinstalacije za luč in pogon, prodaja in previjanje elektromotorjev, mehanizirana delavnica Elektropodjetje, Ljubljana VII. Jernejeva c. 3, telef. 3252	PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 39 Telef. 2908 Ustan. 1903	Franc Fujan krovec Ljubljana, Galjevec 9 pri dolnji kolodvoru

Mag. št. 16.136/28. ref. IX.

Razpis

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

naprave nizkotlačne centralne kurjave

za novo palačo Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni razpisani pripomočki in podatki se dobe počenši s 5. majem 1928 med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored št. 2/II.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 12. maja 1928 do 11 do-
polne v imenovanem uradu.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 3. maja 1928.

Sveta življenje in vrvenje

480 zlogov v minuti

Včeraj smo poročali o stenografu Stiefu, ki je dosegel brzino 480 zlogov v minuti, kar pomeni doslej največji rekord v tej stroki. Koliko je to besed? Po natančni statistiki na podlagi zelo obširnega materiala, ki so jo napravili Nemci, pride v nemščini povprečno na eno besedo 1,83 zlogov. Potemtakem bi bilo 480 zlogov 262 besed. Če primerjamo to brzino z zahtevami, ki se stavijo pri nas na kandidate pri izpitih za učitelja stenografije (90 besed v minuti), vidimo, da je dosegel Stief skoro trikratno tako brzino. Tudi za praktičnega stenografa v parlamentu je taka brzina nepotrebna, ker 262 besed v minuti v prostem govoru pač nikdo ne more govoriti; tako hitro je mogoče samo brati. Če govori govornik polovico tako hitro — po 130 besed v minuti — velja že za hitrega govornika. Govorniki preko 150 besed v minuti so pa že redki. Povprečno pa ne more govoriti govornik, ki računa s tem, da bo njegovemu govoru sledil večji zbor, dosti preko 110 besed v minuti.

Pravo čudo pa je seveda v tem, da tako zvanje sredi kulturne Evrope še danes živi svojega moža.

Morilci v smokingu

Včeraj se je začela pred praškimi porotniki razprava, ki razkriva zločinske tipe meščanske družbe. Kot obtoženci stoje pred sodniki: urednik »Narodnih Listov« Jan Michalko, urednik Nikolaj Sikorsky iz Košic in praški zdravnik dr. Jan B. Klepetar. Obtoženi so, da so dne 16. julija 1926 v Visokih Tatrah umorili češkoslovaško Američanko Margit Vörösmarty; razen tega jim obtožnica očita nad 30 različnih goljufij. Michalko je tudi na sumu, da je v Beljaku zastrupil svojo ženo. Razprava je proračunana na cel mesec.

Leta 1926 se je 36 letna Margit Vörösmarty po 16 letnem bivanju v Ameriki vrnila v Košice. Prinesla je s seboj precejšnje prihranke. Njen svak Sikorsky je o tem obvestil svoja gori navedena tovariša in skupaj so napravili načrt, da Vörösmartyjevo opleni in ubijejo. V ta namen se je Michalko ponudil Margit kot ženin in v prostorih češkega pisateljskega društva »Maj« se je izvršila navidezna civilna poroka, pri čemer je posloval kot namišljeni civilni komisar dr. Klepetar. Nato so se vsi trije: Michalko, dr. Klepetar in Sikorsky z Margit odpeljali v Visoke Tatire, češ, da se bo tam izvršila še cerkvena poroka. Tam so ob Štrbskem jezeru ubogo žrtev na zverinski način oropali in umorili.

Vsi trije obtoženci so izraziti zločinski tipi, ki so si za svoje žrtve izbirali najrajši ženske. Tako je imel Michalko, ki je bil v drugo poročen, nešteto znanj. Dr. Klepetar je še lani izdal knjigo: »Prostitutke, kako žive, ljubijo in umirajo«; uvod je napisal znan praški publicist. Posebno poglavje v knjigi je posvečeno apašem in opravičuje zločin kot naraven pojav.

Praški proces meče žarko luč na sodobni tisk in na meščansko družbo, v kateri se neovirano gibljejo največji lopovi in morilci.

Z raketami v višino 15.000 km!

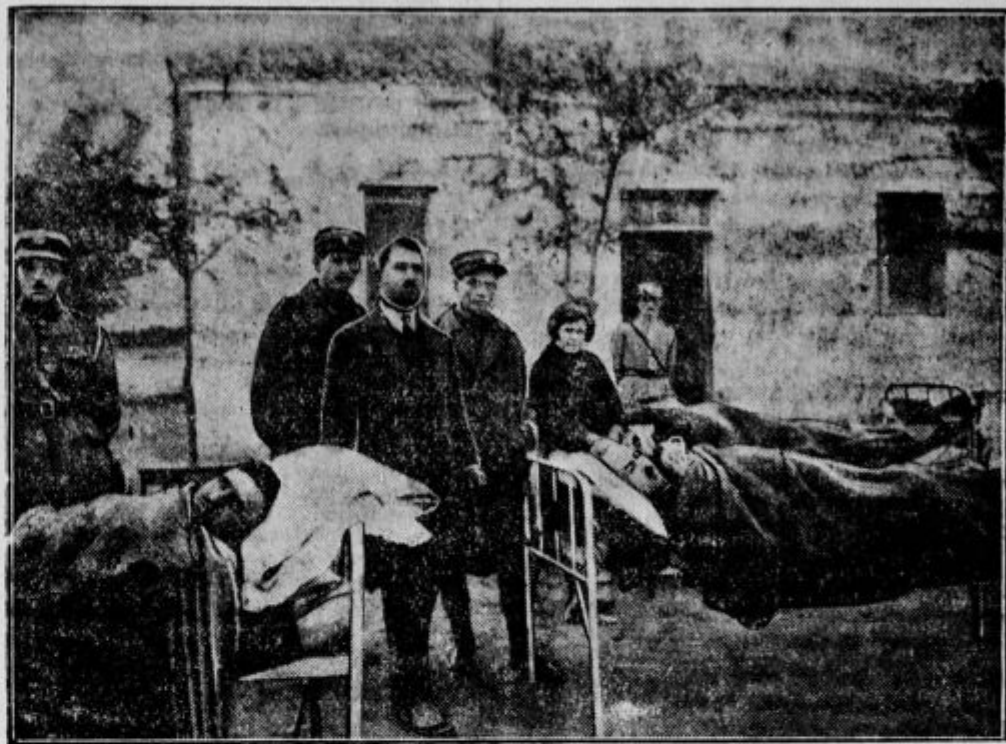
Nemški umetni letalec Anton Raab v Kasselu namerava s pomočjo svojih iznajdb poleteti v višino 15.000 metrov. Kot gonilna sila letala bodo služile rakete.

Doslej letalci niso prišli višje od 4000 m; v tej višini so našli tak mraz, da se niso mogli dalje časa muditi v teh daljavah. Razen mraza sta jih ovirala še čisto redki zrak in pomanjkanje atmosferskega (zračnega) pritiska. — Planinci so se povzpeli doslej v višino 7000 m, hoteč doseči vrh Mont Everesta; cilja niso mogli doseči, ker so naravne razmere v teh višinah za človeka neznosne.

Kljub temu hoče Raab s svojim novim raketnim letalom poleteti 15.000 m visoko. V teh višinah sploh ni več zraka. Zato bo vzel s seboj kisikove aparate in pa padala, s katerimi se bo mogel nemudoma spustiti nizdol, ako bi bilo daljše mučenje v višavah za človeka nevarno.

Prve poizkuse s svojim raketnim letalom bo izvedel Raab v zračnih plasteh. Meteorologi bodo višino teh plasti natančno izračunali, nakar bodo uravnali moč raket natančno na to višino, tako da letalo zračnega ovoja na noben način ne bo prodrlo. Predvsem hočejo dognati, če je resnična teorija dunajskega meteorologa Hörbigerja, da obdaja skrajne zemeljske zračne plasti leden plašč, ki ga človek ne more prodreti.

Letalec Raab je izvršil že več tisoč poletov v znatne višine. Njegovo novo letalo bodo gonile tri baterije raket. Ako bi se mu poizkus posrečil in bi dosegel, da je življenje v višini 8000 metrov mogoče, bi moglo biti to za razvoj letalstva največjega pomena. Vremenoslovci namreč trdijo, da vlada v teh

Strahote zadnjega potresa v Grčiji. Ker so postopaj v stalni nevarnosti, so znesli v Korintu bolniške postelje na prosto.

Take ulice ima Korint po potresu.

višinah brezveterje in se razprostira vedno jasno nebo. V tej višini bi mogli tedaj veliki zrakovlavi čisto mirno pluti preko oceanov, redna zračna zveza med Evropo in Ameriko bi bila zagotovljena. Saj so se izkazali močni vetrovi kot edina ovira zračnemu prometu.

Čudna znamenja časa

V Nemčiji je zdravniški poklic tako prenapolnjen, da se zdravniki naravnost trgajo za mesta pri bolniškem zavarovanju, brez česar si noben zdravnik živeti ne upa. V tej isti Nemčiji je pa na poslu nad 50.000 mazačev, to je ljudi, ki o zdravstvu niti pojma nimajo, pa se pečajo z zdravljenjem bolnikov in izvrstno izhajajo. Tretjina teh mazačev je zaradi mazaštva predkaznovana, na tisoče je smrtnih žrtev in hiralecev, ki jih imajo na vesti mazači — pa se vendar ljudje v prosvitljeni Nemčiji danes raje zaupajo tem sleparjem nego pravim zdravnikom. To so res čudna znamenja časa in krivda odnosno nerazumevanje čisto gotovo ni samo na eni strani. Slučaji so uprav kričeči: V Halli neka mazaška »zdravica« z martinčkovim oljem in glinstinim sokom! V Leipzigu predpisuje bivši snažilec čevljev svojim pacientom razredčeni limonin sok ali francosko žganje — kar sta vsekakor vsaj kulturni sredstvi — a zahteva za enkratni obisk 700 mark! Zdravniki bodo morali iti vase.

Zaklad pod cerkveno lipo?

Pred kratkim se je zgledil na policiji v Varšavi siv starček — veteran iz poljskih osvobodilnih bojev in vnuk majorja Zielinskega, ki je leta 1830 vodil upor v Varšavi. Starček je izpovedal, da je njegov ded tedaj zakopal ustaški vojni zaklad, da ne bi prišel Rusom v roke. Nato je predložil tudi natančen načrt o mestu, kjer naj bi bil zaklad skrit. Bilo bi to na mestu, kjer je zrasla poslej košata lipo pred cerkvico v predmestju Wola. Oblast je takoj odredila, da se zaklad izkoplje. Lipo so brez usmiljenja posekali, nato so pa začeli izkopavati štor. Ko stvar ni hotela iti hitro izpod rok, je prišlo vojaštvo s tankom in različnim orodjem. Na tisoče radovednežev je izkopavanju prisostvovalo, toda zaklada ni hotelo biti. Vse se zdi, da niso »prave« kopali in je škrt, ki je čuval zaklad, izpremenil zlato v prah in pepel, kakor se z zakladi ponavadi zgodi.

Neme priče davnih dob na naši zemlji

Južno od otoka Bornholma v Vzhodnem morju so odkrili zanimive geološke najdbe. V globini 80 do 100 metrov so zadeli na mogočen borov gozd. Prastara debla so se iztrgala iz tal in se pojavila na površini. Najprvo so domnevali, da je debla naplavilo morje kje

s skandinavske obale. Toda raziskovanja so dognala, da je to izključeno. Šele nato so začeli raziskavati morje na mestu in se prepričali, da se razprostira na morskem dnu obširen pragozd. To je nov dokaz geološko dokazanega dejstva, da je bil otok Bornholm v davni celinski dobi, tako tudi v Severnem morju.

Švedski geologi, ki so lani začeli raziskavati morske globine ob šlezviški vzhodni obali, so na morskem dnu istotako odkrili na ogromne gozdove. Ostanke pragozdov segajo nekod do nekaj metrov pod površino vode. Drugod pa se dvigajo celo nad vodo. Tako n. pr. v bližini svetilnika v Falshöftu, južno od Flemsburga, kjer mole iz vode okamenela rujava debla in štori, ki so jih imeli ribiči doslej za kažipote plovih mest. Znanstveniki so spoznali v njih bore in sorodno drevje davne kulture; gozdovi se raztezajo pod morskim dnom od Falshöfta do otoka Alsen. S tamkajšnjih sipin jih je mogoče dobro razločiti. Pričakovati je, da se bodo ti gozdovi vsled dviganja celine iz morskega dna kakor v Malem Beltu, kjer se je pri Söndre Stenrömu morská površina v malo letih znižala za cel meter, v toku časa pojavili na vrhu.

Tudi pod velikimi šlezviško-holsteinskimi barji se nahajajo pravadna gozdna ozemlja. Tako so pred kratkim zadeli na ostanke ogromnega borovega gozda v bardrupskem barju; v christianholmskem barju pri Rendsburgu so našli mogočna tisova debla, pri Wesu pa hrastova debla iz mlajše kamene dobe. Naval morja in pa podnebje, ki je sledilo po ledeni dobi, sta uničila vse te gozdove.

Kaj se pravi točiti res iz soda, nam kaže gornja slika.

Kako so volili v Franciji. Stranke sredine ozir. vlade so republ. socialisti, radikalni socialisti, neodvisni radikalni in levi republikanci. Opozicija: Komunisti, socialisti in avtonomisti ter desno konservativci in Marinova skupina. Po zadnjih vesteh bo vladal Poincaré s starimi vladnimi parlamentarnimi skupinami.

Mnogokratni profesor in častni doktor, samo brez diplom

V Jeni je stal te dni pred sodiščem neki Heinrich Sauermann, ki si prisvaja vse mogoče profesorske in doktorske naslove, a ne more v dokaz predložiti nobene evropske diplome. Na sodišču je pač predložil neke eksotične dokumente, ki jim pa nemška sodna oblast ne zaupa prav in ga je zato obsodila na večjo globo. Sauermann, ki ga javnost že pozna kot potovalnega pridigarja, je nato objavil izjavo v listih, kjer pravi, da si je v Ameriki, Angleški Indiji in Franciji pridobil štirikratni profesorski naslov in bil tudi imenovan za častnega doktorja. Je tudi državni komisar ameriške države Utah, potrjen do l. 1932. Mož je torej vsestransko poskrbel za svoje časti in gledal v bodočnost. Le žal, da je Evropa v takih stvareh tako izbirčna in zahteva neke čisto določene vrste dokumente.

Sauermann si ni postavil majhne naloge: Ustanavlja novo »duhovno državo Aranc«, o kateri je nedavno v lastni založbi izdal knjigo. Imenuje se profesorja teologije na »Aranski univerzi«. Po rojstvu je Prus in se je čuditi, da se je kot tak posvetil čisto mednarodnemu »duhovnemu«, »apostolskemu« zvanju.

Sovjetska mladina se slično kot fašistična v Italiji že zgodaj uri v orožju. Častnik rdeče armade razlaga otrokom sestavo puške.